

IŠEINA KAS SĖSEDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienvyose Valstijose... \$2.00
Europoje ir kitur... \$3.00
Kanadoje... \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Aprašinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
"Vienybė Lietuvių"
PUBLISHED EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
Yearly subscription rate
In the United States... \$2.00
To Foreign Countries... \$3.00
To Canada... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 13.

Brooklyn, N. Y. 27 d. Kovo (March) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVII.

AR VERTA PAS MUS UŽSIIMT FILOSOFIJA?

"Tai bent piliozopas!" — su paniekinimu lietuviai būdavo pasako apie kokį žmogų, kuris mėgsta taip sau išlėto ir gūdriai šnekėti. "Piliozopus" tokius niekino netik prasti žmoneliai, bet ir mūsų laikraščiai. Prisimena dar nabašninkė Tiltžės "Apžvalga", kuri geriausius pasaulio žmones ir garbingiausius proto mylėtojus filosofus, pramėgdžijo "pelių-juozapais", o žmoniškos gerbiamą filosofą Spencerį pavadino — žinote kuo, ogi... "subin-šeriu"!... Beabejones, šitie sugedimo žodžiai ir sutruniję nuomonės atsilepė labai giliai ant mūsų priaugučios jaunuosios kūrinių ir po šiai dienai į filosofiją žiūri, kaip į lietuviams nereikalingą daiktą. Daiktą tokį, kuris sunkus ir lietuviu protui nepakeliamas.

Kad gi tik tas būtų buvę! Dar nelabai senai, kada amerikiečių laikraščiai atveję atvejais nurodė mūsų jaunomenei studijuoti raštus Vidūno, kritikas Bielinskio, filosofiskus veikalus vokiečių, — Vilniaus "Viltis" aštriai ant šito atsakė. Ji pasakė maždaug šitai: "Ka? filosofija lietuviams? tiems, kurie nemoka rašto, kurie jau ir taip klaidžioja po raštus! Juk paskaitę filosofiskų raštų ir pradėję protauti, kai ima "protauti", tai net dangui pasidarys karšta!

Iš to reikia išvesti, kad šitie mūsų inteligentai skaito lietuvius labai žemai stovinčiais ir nevertais augštin pakilti. Nes tas esą peranksti. Argi ne tas-pats buvo ir seniau kalbama, kad mūsų žmonėms nevalia buvo skaityti net Bibliją! Šitą žydų istorijos knygą kalėdami kunigai, radę pas savo parapijoms, konfiskuodavo arba liepdavo sudeginti. Peranksti mat lietuviams skaityti! O visame svietė žmonės jau nuo kelių šimtų metų Bibliją skaitė. Ir netik žmonės nepagėdo, bet dar augščiau pakilo.

Mūsų nuomonė tokia: niekas nėra lietuviams perankstyva, prie ko eina žmonės viso pasaulio. Taip nėra ankstyva nei filosofija, nes ji suveda visus pasaulio mokslus į vieną didelį mokslą. Kas ją studiuoja, tas pasiieška žmoniškesnis ir naudingesnis sau ir kitiems. Kas vokiečius ant viso svie-

to iškėlė, jeigu ne filosofija? Teisybė, ji yra sunki. Bet nėra to daikto, kas negalima palengvinti ir taip pritaikinti, kad ir prasčiausias žmogus suprastų. Ir niekad dar nebuvo taip reikalinga mūsų apsiškaičiusiems vyrųkam užimti filosofija, kaip dabar, kada pas lietuvius veržte veržiasi visokios naujos ideos ir niekaip negali prigyti, kaip jauni čiepai neprisiimama į sutrunijusį kelmą. Pas mus veržiasi politiški klausimai, socializmas, anarchizmas, sufragizmas, liberalizmas, kooperacijos, modernizmas. Bet niekas gerai nevyksta. Viskas eina taip šiurkščiai, gremzdiškai, skaudžiai. Mat stoka vieno dalyko — žmoniškumo. O šitas pasiekiamas tik per filosofijos studijavimus. Filosofija, tai nevien studentų ar mokslinčių darbas: ji yra darbas visos liaudies.

Imkime pastarojo dešimtmecio Amerikos lietuvių nesutikimus. Kiek tai buvo ir dabar yra vaidų ir reksmų už naujas ideas: už išsiliosavimą iš-po kungių globos, už referendumą, už socializmą, etc. Daugelis iš mūsų pažangesnių vientaučių labai atgriso nuo šitų vaidų ir gatavi prieš viską naują protestuoti ir pagrįžti prie kuningų. Tenai, tai yra religijoje, jie mato tykią senovę ir šiokią-tokią sistemą; nes religija yra taip-jau filosofijos sistema. Tenai jie mano galėsia tykiai ir ramiai liaudies labai darbuotis. Bet čionai jie labai šauniai klysta. Religija nėra plati filosofijos sistema. Ji yra surišta dogmatais. Kas myli religiją, gali joje pasilikti, — tai ypatiškas žmogaus sielos dalykas. Bet kas nori visuomenei dirbti, turi pasirinkti plačios filosofijos sistemą. Turi studijuoti mūsų naujuosius filosofijos trupučius, kurie dabar pasirodo Vidūno raštuose ir "Aušrinėje". Kas moka kitas kalbas, turi skaityti Bielinskį, Baconą, Carlyle, Quincey, Bergsoną, Kantą. Užteks po puslapį ant dienos, kad atsistoti žmoniškumo kelian ir atsiveikinti su "Taradaikomis", "Džianais Bambomis" ir tam panašiais mūsų visuomenės purvais...

Žinot, prie ko galima žmogus palyginti. Tai yra indas. Į šitą indą gali sutilpti visokios pasaulio ideos: religija, socializmas, moder-

nizmas, etc. Ir šitame indeto visos ideos turi gražiai suvirti, kad žmogus pasidarytų sau didžiausią laimę ant svieta. Bet lietuvis nėra tokiu indu. Jis save, tai yra indą, paleidžia tuščiai ant religijos, socializmo, modernizmo, etc. bangų, ir plūduriuoja šitas indas po tas bangas, kaip išmesta nuo išvalgytų pomidorų (tu mečių) blėšinėle. Plūduriuoja lietuvis po šitas bangas ir nieko iš jų negali prisisemti.

Baisi blėdis lietuvių tautai, kad mes nesimokiname save branginti ir kitus gerbti. Mat neturime plačių pažinčių, kurias išdirba filosofija. Žiūrėkite, kaip po mūsų laikraščius vieni kitus kolioja ir žemina. Lietuvis lietuviu ypatą taip niekina, kad gatavas vandens šaukšte paskandinti. Rėkiame visi, kad mes kovojame už laisvę, o šitą pačią laisvę, kad sumanytumėm, tai su garuojančia žmogaus širdžia iš kiekvieno išplėstumėm. Jeigu nebūtų valdžios, tai mes veikia intume vieni kitus areštuot, vieni kitų burnas užčiaupt, vieni kitų laikraščius uždarinėt, — atimtume laisvę rašyt, kalbėt, net ir mastyt uždraustumė, jei kas vienas pasipriešintų prieš du! O nežinome, kad mes visi ir kiekvienas norime sau ir visiems laimės. Kai bus gerai vieniems, tai bus gerai ir kitiems. Niekas nenori blogo. Tik kiekvienas saviškai prie gerovės einame, kitiškius kelius matome. Ir užtai nei vieno žmogaus negalima peikti, tik reikia pakantriai su visais apsieiti. Reikia išmokti žmoniškumo. O prie šito mus priveda studijavimas filosofijos.

Anksti ar vėlai, o prie šito mes vistiek prieisime. Ir juo ankščiau prieisime, tuo bus geriau. Jeigu mes nesitikim rojaus už debesų, tai tikimės rojų turėti ant žemės. Tačiau mes menkas tai būtų rojus, jeigu mes jame vaidytumės su pagaliais! Darykime ir šiandien rojų, kokį galime — žmoniškumo rojų.

Vaidėvatis II.

Baloje taip-gi lengva prazūti, kaip ir jūrese; bet jeigu jūri pavojus pritraukiantis, tai balos pavojus pasibaurētinas. Geriau būti ant sudūžusio laivo, negu liūne nuklimpti. Dobroliubovas.

Skersai išilgai mes visą žemę pereisim. Spastus, žabangus visus išraizgsim. Paleisim sielas, ką nelaisyvėn kliuvo. Ir jas nušveisim, padarysim naujas: Dribulio, tingos pėdsakas sutriusim. Būsime žmonės tikrai... I b s e n u s.

PERŽVALGA.

Raštai ir literatūkos naujienos. Pastaroju laiku, nuo 14 d. vasario, mūsų laikraščiuose buvo spausdinami šiokie stambesni raštai. "Vienybėje Liet." baigiama spausdinti K. Puidos drama "Rūtų vainikas", ir bus spausdinama drama "Undinė". Taipgi turime iš eilės stambų ir labai akvą kritiškaipėdagoškišką veikalą "Rytojūn bežiūrint".

"Lietuvos" N7 pradėta spausdinti Dr. Emil Loebl veikalus "Kultūra ir spauda", Vaidevūcio vertimas.

"Katalikas" N8 pradėjo spausdinti Dr. T. Zell veikalą "Gyvuolių protas", verstą su prakalba "Viestnik Znamia" redaktoriaus V. Bittner'o. N10 pradėta vertimas iš H. Sienkewicz "Kruvina teisybė".

"Draugas" nuo N7 spausdina J. Fredro lenkiškai rašytą, viena veiksmė komediją "Kališiai"; vertimas P. Dobilo.

"Liet. Žin." N15 užsibaigė dailus brėžiniai p. Petro Rymšos "Is kelionės po Lietuvą" — verti išleisti į atskirą knygą.

"Viltis" N11 pradėjo spausdinti matomai nemažą veikalą — S. Paškevičienės "Gintautas, paskutinis krievė 1413—1414 m. istorijos apysaka".

"Šaltinį" eina indomus natūrališkai-fyziškų bandymų rašinys "Apie kūmus ir jų ypatybes", sulietuvinatas J. Balčikonio. (Sulygink "V. L." N7.)

Laikraščių stebūklingos kelionės. Turbūt nei vienos tautos laikraščiai nemato tiek vargo, kaip lietuviški. Anais metais jau rašėm, kad sinčiamą "Vienybė Lietuvių" skaitytojams į Daniją, kažin kas nugalėdavo pirmians į Rusiją, ir tik tada iš-po rusų cenzūros grįždavo Danijon. Dabar su sykiu gavome štai kokius faktus. Iš Skotijos V. Kisielins rašo mums štai ką: "Siemet porėjo per rusų cenzūrą "V. L." šie NN: 2, 5 ir 7 — jie užot eiti Skotijon, pirmians meina Rusijon, ir tik tada sugrįžta". Po draug įsai pridėda ir poperilius, kuriais buvo apvyniotas laikraštis, siustas Kisieliui ir "Rankpeliniai". Ant poperėlių cenzūros uždėta: "Dozvoleno cenzuroju. Vilna". Gali džiūngtis Skotijos viengenišiai, kad jie "cenzūrotus" laikraščius skaito!

Tai dar ne viskas. Iš Berlieno (Vokietijoje) skaitytojas p. M. P. štai ką rašo: "Vien. Liet." N7 rodos nelaiminga kelionė turėjes, nesa gavau jo tikrai aplenkėjį poperiaus sklypą, ir — stebūklingas dalykas! — Vilniaus cenzūros stampeliu antspandas, nors mano adresas buvo tikrai užrašytas į Berliūn, kuris juk ne Maskolijoje yra! Turbūt laikraštis

kaip nors į Vilniū nuklydo, ir ten cenzūra jam galą padarė, o lyg del apjuokos inkišo į aplenkiamąjį poperį... du senu NN "Saulės" — ir tuos da šauniai aprdraskytus man atsiuntė"...

Naujų laikraščių steigimas. Pastaroju laiku Lietuvoje pasiskelbė išesių net keletas naujų laikraščių. Taip va pirmiau jau buvo pranešta, jog Vilniuje eis literatūros laikraštis (keturis syk ant metų) "Vaivorykštė" — leis Rinkuviēns, rēdys L. Gira; o Graurokienē leisianti mėnesinį "Kėlias". Vėliaus pasiskelbė Adžgauskas leisias — irgi Vilniuje savaitinį "Valstietis" ir triskart par savaitę "Lietuvos Varpas". Iš Šianlių, Kanno gub. rašo, jog tenai šiomis dienomis jau pasirodysias laikraštis Šianlių Balsas", kurį leis Janavičius, o rēdys Bugailiškis. Tas eisias iš pradžiū savaitiniu, o paskui žadas net dienraščiu virsti. Pagaliaus rašo iš Kanno, jog "Lietuvaites" redaktorė Kobelinskaitė leisianti jaunimui laikraštį "Pavasaris". Tai gi vienu žygiu žada užginti Lietuvoje net šeši nauji laikraščiai.

Pas "Draugą" sukrētimas. Girdētis, kad "Draugo" redakcijoje esą ar įvyksia permamos, būtent jog kun. Kaupas nuo redakcijos pasitrauksias. Tą patvirtina ir paties "Draugo" N11 paskelbinas, kad raštus bendradarbiai siųstų nebe kun. Kaupui, bet pačios redakcijos vardu. Be to mums rašo ir "Tėvynėje" randame žinutę, jog kun. Kaupas iš Pittstono jau išesiū, o jo vieton ateisias kun. Vizgirda, kuris gali būt užims ir "Draugo" redakciją. Taitai įvyktū "Draugo" pakraipojė šiokia-tokia permaina. O kokia, tai laikas parodys.

"Lietuvos" redakcijoje permamos. Girdētis, kad nuo kokios savaitės atgal, prie "Lietuvos" parėjes už redaktorių gerai žinomas publicistas ir visuomenės veikėjas, p. B. K. Balutis, kuris ligšiolei dirbo Chicagoje prie Rand, McNally & Co. mapų ir planų dirbimo įstaičioje. Jis bene bus antruoju "L." redaktorium prie p. Šerno, t. y. ant p. Lailo vietos. Gi p. Lalis pereinas dirbti prie encyklopediško žodynno, kurį rengia Kl. Jurgelionis. p. Balutis iš visų pusų yra gabus ir energiškas vyras; jis savo patyrimais galēs nemažai prisidėti prie auklėjimo ir stambinimo tokio mūsų įjymaus, pirmėjiškai-demokratiško laikraščio, kaip "Lietuva".

Scrantonio lietuvių bažnyčia neaprašyta. Anuom syk mes pamėm žinutę iš "Draugo", kuris rašė, jogei Scrantonio lietuvių savo bažnyčią atėmė nuo airių vyskupo, užrašė neprigulniamam

lenkų vyskupui Hodurui. Už šitą p. J. Aponas per "Keleivį" dikėčiai ant mūsų išsibara ir nurodo, kad tos bažnyčios serantoniečiai niekam da neužrašė. Mums taitai smagu girdėti. Tik da geriau būtų buvę, jeigu serantoniečiai būtų patįs ir laikraščius parašė, tada kitieis nereikėję būtų skolinti žinių iš "Draugo".

Lietuvių ir ukrainų socialistai — prašosi pas anglus. New Yorko rusų socialdemokratų laikraštis "Novy Mir" šiaip rašo: "Lietuvių Socialistų Sąjunga, priskaitanti sąnarių suvirš 2500, ir Ukrainų Progressivų Darbininkų Organizacija kreipēsi į Tautos Pildomąjį Komitetą su prašymu priimti įsą ir Socialistų Partiją. Pildomąjį Komitetą pavėdė draugui Hilkvitui vesti su šiomis organizacijomis tarybą".

Uždrandė siūsi "Lietuva". Vėliaus rašo, jogei i. terburgo vyriausiasis cenzūros komitetas uždraudēs ir Rusiją leisti Chicagoje emantį laikraštį "Lietuva". Jeigu tai teisybė, tai labai keista teisybė. Juk "Lietuva" apie Rusijos politiką nei pušę tiek aštriai nesmarkauja, kaip pačių rusų "Rieč", "Viestnik Znamija" arba "Zaprosy Žizni". Čia rodos bus systematiškas siaurinimas tik lietuvių judėjimo.

Vėliausia atkeliavę lietuviai. (Žr. "VL." N11). Pastarais imigracijos bulletinas rašo, jog per gruodžio mėnesį Amerikon lietuvių atkeliavo 885 asmenis, arba ant 129 asmenų mažiau, kaip atkeliavo per lapkritį; mažiau ir už pirmesnius mėnesius. Tai gi ateivystė pagal mėnesius eina mažyn.

Per spalį mėnesį išvažiavo lietuvių tėvynėn 249, ir 8-ni neįleista čia išsėsti delei įvairių priežasčių; bėto 2 žmonės grįžo potam, kaip jau buvo išsėdę.

"Tarka" — satyros ir juokū laikraštis išėjo N5. Turinys: Rinkimai ir visuomenė — Iš mano prietikių Amerikoje — Tarkainiai — Korespondencijos — Šiupus uždangos, pantomima su žodžiais — Pralaimėtoji kova, lietuvių opera viename akte — Morčinė daina, su 4-iems balsams gaidomis — Šventakuprių partijos reikaluose ir tt.

Kalbėdamas nepamiršk pa mastyti: ar nevertiau būtų patylėjus.

Juo žmogus išmintingesnis, juo jįsai daugiau atranda nepaprastų žmoniū.

Atklamū daug kart palaiko už būdo stiprumą, o gašlumą — už meilę.

Ne tik taiti pati tiesa duoda įsitikinimą, bet ir vienas jos įieskojimas suteikia rimti.

"Jei nori būti laimingas, turi tikėti į laimę. Lev Tolstoj.

IŠ VISUR.

× **Japonai iš pietinio žemgalio.** Į Wellingtoną, New Zeland, sugrįžo ir japoniečių ekspedicija, kuri buvo išrengta pernai, kad suradus pietinį žemgalį, kurį pora savaičių atgal apsiskelbė atradęs norvegas Amundsen. Japoniečių ekspediciją vedė pulkav. Shihase. Bet jam nepasiekė pasiekti poliuso.

× **Atkasė dievnamį.** Amerikos milijonierius Pierpont Morgan grįžta iš kelionės po Egiptą ir praneša, jogei jam labai nusisekė senų daiktų iškasinėjimai, kuriuos Egipte veda jo samdytas prof. Leithgow. Vienoje vietoje esą iškasta iš žemių labai senas ir didžiulis egiptėnų dievnamis, kuriame rasta didelės brangenybės ir teplionės iš senovės egiptėnų būdo ir papročių, kas turi neišpasytą moksliską vertę.

× **Austrijoje streikai.** Po visą Čechiją, kaip rašo iš Pragos, prasidėjo brudėjimas tarpe anglekasių. Brux apygardėse jau sustreikavo. Miestuose, kaip Maltheur ir Viesa, streikieriai taip įsikarščiavo, kad valdžia pabūgusi maištų pašaukė policiją, su kuria streikieriams jau teko ir susikirsti.

× **Chiniečių sufragistės smarkauja.** Nankinge chinų tautos seimas buvo išnešęs rezoliuciją, kurioje rodo prielankiai atsiliepi apie savo šalies moterims kairiųjų teisių ir balsavimo davimą. Bet chinietės sufragistės, kažin kuo dar rezoliucijoje neužsiganėdino, todėl bürys jų įsiveržė į seimo rūmus, pirmiaus apkilė policianus, paskui išdaužė rūmų langus.

× **Meksikoje maištas nesikloja.** Meksikoje sukilo armija iš 1,800 žmonių labai sumušė valdžios kariuomenę, ties miestu Jiminez. Laukiamas kitų didelių mūšių. Bet ikšiolei valdžios, tai yra Madero priešams labai nesisekė, nors suirutės Meksikoje auga kasdien.

× **Areštavo kurstytoją prieš karalių.** Manchesteryj, Anglijoje, suėmė garsingą darbo vadovą, Tomą Mann, kuris laikraštėje „Syndicalist“ atspausdinęs labai nevykusį laišką, būtent priešaudamas, kad sulaužytų Anglijos karaliui duotą prisiegtą ir griautų Anglijos valstiją. Delto Manną uždarė kalėjimą net be jokios kaucijos.

× **Turkai italus papliekė.** Iš Konstantinopoliaus rašo, jog Bengazi klionuose turkai labai skaudžiai italus umušė, taip kad italai apie 400 savo kareivių paliko ant karės lauko. Italams ir vėl pradeda Tripoliuje nesisekti. O namie Italijoje del karės sako grumzdžia tikra revoliucija.

× **Kaizeris užganėdintas caru.** Peterburgo priedvariniai caro žiniūnai išnešė paskalas, kad Vokietijos kaizeris net ypatingą padėkos laišką rašęs Rusijos carui, kad pastaruoju laiku tarpe Vokietijos ir Rusijos pasisėkusi įvykinti labai didelė vienybė, kurios „jokios intrigos nesugriausią“.

Iš Rusijos.

× **Telkiasi su japonais.** Kaip Japonijos, taip ir Rusijos laikraščiai pastaruoju laiku pradėjo plačiai rašyti apie reikalą japonams ir rusams sueiti sandorą ir pastatyti Tolymuose Rytuose vieną galingą spėką prieš kitas šalis. Japonai sakosi, kad jiems su angliais nebėra išrokavimo biėniuotis.

× **Laukia ex-šacho.** Greitu laiku laukiama Odeson pagrįžtant Persijos exšacho Mahomeda-Ali, kuris pridaręs Persijoje suirutę, liuosai sau vėl grįžta. Čia jis pasiimsias savo pačią ir bene trunkis užrubežin.

× **Dovanos už kariavimą su Napoleonu.** Iš priežasties šiemet suėjusio šimto metų nuo karės su francūzais, caro vardu paskelbta, kad tie, kurių tėvai ar seneliai dalyvavo mūšiuose su Napoleonu, paduotų valdžiai prašymus, nes išduosiant dovanas.

× **Vežios laiškus orlaiviais.** „Rusijos Aeroklubo“ komitatė nutarusi jau šį pavasarį pradėti vežiojimą laišku orlaiviais.

× **Badaujančių „varputė“.** Buvo jau rašyta, kad šelpimui badaujančių gubernijų susitvėre tam tikra komitatė, kuri nutarė rinkti po visą Rusiją aukas, pardavinėdama rugines varputes. Tam tikslui buvo paleista pusantro milijono varpučių ir sunaudota 563 pūdai šiaudų. Dabar Peterburge jau eina suskaitymas surinktų aukų. Iksiolei suskaityta 173,000 rublių.

× **Laių dirbimui.** Ministerijų taryba įnešė Dūmon naują laių statymui projektą. Reikalaujama tam tikslui milžiniškos sumos — 502,744,567 rublių.

× **Kiek imtis kariuomenės.** Šiais 1912 metais Rusijoje patvirtinta tiek pat imt į kariuomenę „nava-brancų“, kiek ir pirmesniais metais, tai yra 455,000 vyrų, ir da šiek tiek į jūreivius.

× **Universitatėje areštai.** Peterburgo universitėtės studentų rateliuose padaryta 35 kratos ir areštai. Konfiskuota daugelis lapelių, kurie buvo nuo esdekų partijos čia išplatinti, šaukiant studentus prie trijų dienų streiko.

× **Spaudos represijos.** Kremėnėge administratiškai sustabdyta laikraščiai „Južanin“ ir „Dniepr“. Peterburgo gradonaičalnikas nubandė 500 rublių redaktorių s. demokratų „Zvezda“ už N11 straipsnį „Universitatė, studentai ir profesoriai“. Odesoje redaktoriai „Južnoj Mysli“, „Odeskoj Počty“ ir „Odeskaho Kurjera“ pasmerkti areštam už paskelbimą žinių apie policijos užmuštą politiškąjį Išetą. Del šito patraukta teisėn ir „Ruskoje Slovo“. Areštuota N12 „Zvezda“ ir redaktorių Ermakov patrauktas į teisę. Uždėta areštai ant N2 žurnalo „Ruskoje Bogastro“, o redaktorių Korolenko šaukiamas teisėn. — Sunkios laikraščių dienos!

Iš Lietuvos.

× **SIAULIUOSE** žada eiti naujas savaitinis lietuvių laikraštis „Šiaulių Balsas“. Leidimo prašymas jau paduotas. Leidėju būsiąs V. Jankevičius, redaktoriu pasirašys prisiėkusiojo advokato pagalbininkas F. Bugališkis.

× **„Šviesos“ likvidacija.** Marijampolėje vasario 25 d. buvo visuotinas (1908 m. vyriausybes uždarytos) „Šviesos“ draugijos likvidacijos susirinkimas. Nutarta: turtas parduoti, skolas užmokėti ir kas liks pavėsti „žiburėliui“. Tokį pat nutarimą padarė būvęs tą pačią dieną Marjampolės „Šviesos“ skyriaus susirinkimas. Išpildyti tasai nutarimas pavesta komisijai iš: advokato J. Brazaičio, A. Rėklio ir Pijaus Vitkauski.

× **KIAUKLIAI**, Viln. p. Nemandagus kuningas. Sausio 22 d. nuvažiavau Kiauklių miestelin, atsistojau netoli šventoriaus ir

čmiau žmonėms kningas pardavinėti. Buvo tai prieš sumą. Priešęs prie manęs Kiauklių kuningas ir užklausia: „Kas tau paveltijo čia kningas pardavinėti“? Aš atsakiau, kad valdžia. „O kokias tu kningas čia pardavinėji“? toliau klausia. Aš atsakiau, kad visokias — yra maldakningės, šventos istorijos ir truputi sviėtiškių kningučių. Ir pradėjo kuningas man kningas versti ir išgriovė lig vienai: tik maldakningių nekludė. Versdamas kningas šūkavo į aplink stovinėčių žmonių būrelį, kad nepirkty, nes esą bedieviški kningučiai. Jis man sakė: „Aš tave teisman paduosi“. Paskui dar per pamokslą pasakė, kad čia stovi žmogus ir pardavinėjas kningeles, tai nepirkite, nes bedieviškos ir mariavitiski. Bet kaip aš galėčiau pardavinėti mariavitiskas kningas, kad aš pats esu katalikas. Bevartydamas kningas paėmė nuo manęs 14 kningelių, buk tai bedieviški. **Kningnešis.**

× **NAUMIESČIO** apyl. Su v. rėd. **Kuningai ir kalėdojimas.** Da neisvažiavus man į užrubežių, mūsų apylinkėje kalėdojo Naumiesčio kungingėliai. Viskas dėjosi paprastai: pamokino poterėliu, atsiėmė dešimtine, kaip ir visada. Tik taitas buvo nepaprasta, kad kaip kuriems apartiėms pirmėiviais bedieviais vieton kvitėlių davė pipirų ir da pasižymėjo savo užrašomoje kningelėje. Kai kuriuose vietose patėmių prie sienų pripilintus „L. Uk.“ kalendorius 1912 m., prispėrė klausiti nuo ko tuos poperius gavo ir antgalo pasakė... Tokius niekus da prie sienų lipdote. **Justinas Lukšis.**

× **PLUNGĖ.** Tėlių pav. **Streikas.** Šylo sodoj (Vainaičiuose) į Dausino lauką prie upės Minijos vėža iš Oginskienės miškų medžiūnas. Žydas — pirklys pasiūlijo žmonėms už nuvežimą 4 rublius už kub. mėtėrį. Aplinkiniai panorė 6 rublius. Nedavė. Susitarė nebevežti be 8 rublių; dabar jau duoda 6 r. Neklauso vėžti. Vazinėja kitur vėžt, o tų neveža. Žydo kontraktas baigiasi šiemet ant šv. Jurgio. Ištikrųj, ką santarvė reiškia. Kad taip susitartų ir anapus Minijos už Stalگو.

× **Purvabredis.**

× **VILKAVIŠKIS.** Su v. rėdbos. **Kariuomenės baimė.** Mūsų apylinkės jaunieji stengiasi, kaip įmanydami nuo kariuomenės pasiliuosuoti. Todėl tai kojas sugadina, tai ausis išsibado, tai vidurinės ligas išsūkia ir tt. Na... ir „sveiki“ kaip ridikai vyrai liekasi namie. Daug tokių pasiliuosavusių nuo kariuomenės yra puskurėji ir kitokioms, ne taip matomomis ydomis. Kartais vienok būna da blogiau. Štai nesėnai Budežerių Miėnulis gavo per raštinę žinią, kad jo sūnus Juozas, kuris perėitą rudenį išėjo į kariuomenę, ten pasimirė. Sužinota, kad velionis besiliuosuodamas nuo kariuomenės įsipylė į ausį karbolio esencijos — nuo to ir mirė. Visi tie pasiliuosavimo būdai, žinoma, ne pačių naujokų išgalvoti — tai patarimas įvairių „daktarų“, kurie už tą ima gerus piningus. **J. Š-tas.**

× **Lietuviai svetur. Argentina.** Corbodos mieste pereitais metais čia bedirbdami kanaluose mirė 6 jauni lietuviai. Išviso čia tuomet dirbo 66 lietuviai. Darbas kanaluose nuolat vandenėje labai sunkus ir paingas. Uždirdavo po pustrėčio peso ant dienos (pesas 80 kap.) — Dirbdami ant laių lietuviai irgi dažnai greit sau galą gauna. Štai kas atsitiko su lietuviais tik per vienus metus: vieną jauną lietuvį prispaudė anglių viedras ir jis ant vietos mi-

rė; antras anglių viedro prispaustas, nors ir nemirė, bet proto ligas susirgo; trečias, darbo neturėdamas, nuėjo į augstą trobą baldanžių valgiui pasigauti; ten jis išaugšto kritęs kaulus išsinarstė; ketvirtas čia atvažiavęs ir negavęs darbo irgi gavo proto pamėimę. O čia vienam mano draugui rašo iš Lietuvos: „mielas drauge! Atsiųsk man šifkartę. Pargrįžau iš kariuomenės ir turiu vietą prie paėtos. Gaunu 20 rublių per mėnesį, labai daug reikia ant kojų būti“. Lietuviški laikraščiai čia gaunama išviso 6 egz.

× **Šalnalauzdis.** („Lietuvos Ukininkas“).

× **Nauja draugija.** Vasario 11 d. Vilniaus „Rutoj“ įvyko įsteigiamasis naujos „Daina“ pavadintos draugijos susirinkimas. Draugijos siekimas kelti tautinį atgijimą muzikos srityje. Valdybon išrinkti: p. p. Strazdas, Diržis, Adomavičius, Česnelevičius, Dudkevičius, Vėgėlė, Kasparskaitė, Viburytė ir da dvi kandidatė. Įstatų apie 15 punktų vienbalsiai priimta.

× **Pabalių sodžiūje,** Šiaulių pav. 3 verstai nuo Žagarės m. užtikti senovės kapai, kuriuose rasta daug žmonių kaulų ir visokių senovės varinių ir bronzinių ginklų ir padabinių. Dalis iškastų daiktų nugabenta į Mintaujos muzejų, kitą dalį pasilaikė vietiniai ūkininkai: Žlabys ir Buitas. Pavasarį vėl ketinama kasinėti šiuos kapus.

× **PILVIŠKIAI.** Su v. rėd. Vasario 17 d. Jurskių kaime pas A. Jankauską buvo padaryta smarkė krata. Kratą darė Mariampolės vyresnis su dviem Pilviškių žemsgariais. Jieškojo ginklų, raštų, bet nieko nerado. Matyti apie Pilviškius esama žmonių su gerais liežuviais.

× **J. Vaidyla.** **Amerikos kun. Petro Abromaičio turtas.** „Viltis“ ir „Drauge“ buvo paskelbta, kad miręs kun. P. Abr. Amerikoje, palikęs savo giminėms du milijonu rubl. Dabar „Viltis“ skelbja sužinojusi, kad jis tepalikęs tiktai 212,000 rublių.

× **DVARIŠKIAI,** Panevėžio pav. Vasario 7 d. į 8 d. ir 3 valandą nakties pribuvo žandarai ir suėmė minėtuosius sodiečius, kurie laike vestuvių dainavę tautos dainas: A. Kristanavičiū, B. Gaską, P. Lalą ir A. Švėgždžiūtę. Taipogi kelius iš kitur, kurie irgi dalyvavę. Iš Truskavos sumta: A. Jagėlaviečių, jo tėvą, J. Kristanavičiū, B. Kristanavičiūtę iš Vidulaukių; Urbėlį, Karučūtę ir Grincevičiūtę. Visus išgabeno Panevėžin. Juos apskundė kaimynai. Kas bus toliaus — nežinia.

× **Balandėlių Mylėtojas.** **Politikos bylos.** Vasario mėn. Vilniaus teismo rūmai nagrinėjo šias politikos bylas: 1) Prisiėkusio advokato padėjėjo Vaclavo Šumanskio už prigulėjimą prie P. P. S. revoliucijos skyriaus; byla turėjo nagrinėjama būti vasario 16 d. 2) Tą-pat dieną buvo teisiama Emilija Venslavskienė už kningutės „Moterims-sodietėms patarimai“ išleidimą. 3) Vasario 17 d. Sionistų laikraščio „Hu’olam“ redaktoriaus A. Drujanovo, už kelimą žydų prieš krikščionius. 4) Vas. 18 d. Alfonso Avizonio iš Ežerėnų pav. už prikabinėjimą naujokų neiti siekti. 5) Vas. 20 d. Davido Svienskio ir studento Judo Rubinšteino už prigulėjimą prie „Bundo“. 6) Vas. 22 d. kuningų — Sperskio ir Savickio ir draug valstiečio Licheveravičiaus. 7) Vas. 23 d. „Gonco Codz.“ atsakomosios redaktorės Alianos Kupstaitės už atspausdi-

nima straipsnio apie Suomių protestus. 8) Tą-pat dieną „Gazety 2 grosze“ redaktoriaus kun. Šilkevičiaus.

× **Iš lietuvių gyvenimo Suomijoje.** **Helsingforsas.** Šiame miestelyje randasi keliolika lietuvių pavienii ir šeimynų. Pragvyenimas jų nevienodas. Kai kurie ir turtingai gyvena, verėiasi pirklyba, atidaro smulkiųjų prekių krautuves, kiti turi savus namus. Dangelis dirba fabrikuose. Fabrikuose užuodarbė nėra blogas, bet ne geriausias. Dirbant fabrike padieniu galima dieni uždirbti 3½ suomių markių (markė — 37 kap.); kurie dirba nuolatos, gauna ir po 30—35 markes savaitėi.— Susipratimas ir apsvietimas apymenkis. Jokios dr-jos, jokio susivienijimo nėra. Kningų ir lietuvių laikraščių niekas neskaito, bet liuosąjį laiką šventadieniais praleidžia bemušdami kortas. Mėgsta kai kurie ir išgerti. Kiti vos-ne-vos turi pragvyenimui.

× **Kar. J. Širšukas.** („Lietuvos Žinios“).

× **Kauno lietuvių laikraščiai,** kaip rašo nugirdęs „S.-Z. T.“, turį šiemetai išviso ligi 10 tūkstančių ėmėjų.

× **Nori pereiti katalikybėn.** „S.-Z. T.“ praneša, kad žinomi Kauno gubernijos dvarininkai Komarai pereina katalikų tikėjimą. Tuo tarpu vyresnybei pranešęs apie tokį savo norą tik Mikolas Komaras.

× **Kova su džieva.** Sekmadienį, vasario 12 d., Kaune buvo visuotinis susirinkimas kauniškio skyriaus Liigos kovot su teberkulozu (džieva). Išrinkta valdyba — 15 žmonių — jų tarpe trys lietuviai: advok. P. Leonas, advok. Stašinskas ir d-ras Šliupas. Kandidatu išrinktas dar kun. Šiaulys.

× **„Dašnaceutiuno“** byla (armėnų revoliucijonierii) — kuri dabar svarstoma Peterburgo senate, matyt ilgą laiką nusitrauksianti. Visų-pirma, papuolė kai kurie tos bylos dokumentai — negirdėtas atsitikimas rusų teismo historijoje. Toliau, pasirodė, jog dokumentuose ir tam tikruose žandarų protokoluose įrašytos visai kitos pavardės, dienos ir t. t. Žodžiu sakant, pasirodė, kad trys kaltinamieji visai ne tie žmonės, kuriuos sulig dokumentų reiktų teisti. Apgynėjai apie tai pranešė teismui, ir senatas pradėjo naują tardymą, kas perdirbo protokolus.

× **Del Vilniaus universiteto.** „Birž. Vied.“ padėjo prof. Pogodino straipsnį del Vilniaus universitėtės reikalų. „Jeigu mūsų politikos vedėjai, — rašo prof. Pogodinas, — norėtų tvirtai surišti vasaros vakarus su Rusija, jie būtinai turėtų inkurti Vilniuje universitatę ir įsteigti baltarusių ir lietuvių katedras, ir patraukti lietuvius, baltarusius, lenkus bendrai tyrinėti tą kraštą.“

× **„Naša Kopeika“** rašo, kad vyresnybės valdytojas kun. Michalkevičius atsiskakęs nuo vietos. Tą žinią minėtas laikraštis girėdėjes iš šalies.

× **Dvarus parduoda.** Vilniaus lenkų laikraščiai praneša, kad Tėlių apskrities dvarininkas p. Sipavičius pardavęs nesėnai Valstiečių Bankui savo Bardžių dvarą, palei Varnius. „K. L.“ labai del to stebėsi, nes p. Sipavičius da prieš porą metų Tėliuose, per susirinkimus, statėsis didėliu lenkų patriotu. Taip-pat Tėlių apskrityje Valstiečių Bankas pirkęs nesėnai didelį žemės gabalą iš vokiečių palei Laukuos miestel.

× **SALAKAS,** Ežerėnų apskr. Po Salako parapijā yra labai išsipla-

tinę lošiamieji bilietai. Tuos biletus siunčia iš Volynijos gubernijos. Pirmieji keli išlošė, bet paskutiniai nebeturi kam išparduoti. Lošia taip. Nusipirkęs biletą už rublį, žmogus turi dar pridėti 4 rub. ir nusiųsti į Volynijos gubernijos. Išėn atsiunčia 4 biletus. Tuos biletus reikia išparduoti, imant taip-pat po 1 r., tuomet tik atsiunčia kokį norint daiktą. Bet už tuos piningus galima Lietuvoje daug geresnį daiktą nusipirkti, kam čia duoties apsigandinėti.

× **Naujas Lietuvis.** **DUKŠTAS,** Ežerėnų apskr. Mūsų krašte labai madoje važiavimas uždarbjauti į miestus. Kas pavasaris žmonės būriais važiuoja į Rusijos vidurį, Sibiriją, Ameriką. Ligšiol tevažiuodavo vieni vyrai, dabar jau ėmė ir moteris, o kartais net visos šeimynos važiuoja. Šiomis dienomis man teko būti stotyje; tą dieną išvažiavo į „Liflandiją“ 37 šeimynos. Važiavo mažai vaikai, važiavo ir seniai. Nuvažiuoti nėra didelio vargo: iš Liflandijos yra atvažiavę agentai, kurie juos nuveža į tuos dvarus, kur reikalingi darbininkai. Bet grįžti tai jau ne lengva: vienam žmogui, nepatikus, galima sugrįžti, bet visai šeimynai be piningų tai jau visai kitas daiktas — noroms-nenoroms reikia vargti svetimam krašte.

× **Naujas Lietuvis.** **KAUNAS.** Esperantininkų susirinkimas. Vasario 19 dieną buvo metinis visuotinis Kauno esperantininkų draugijos susirinkimas. „Draugijos“ redaktorius A. Dambrauskas, kuris yra esperantininkų dr-jos pirmininko pavaduotojas, skaitė esperanto kalba apie esperanto mokslo literatūrą ir paskui trumpai persakė tai rusiškai; už tai susirinkimas išreikė jam padėką.

× **Permains pavarde.** Kauno miesto lignonbučio felčeriui Antanui Bzdekėliui ir jo šeimynai Augščiausiai leista toliau vadinties Linkevičiais.

× **Del vadovėliu.** Svetimoi ministerija pranešė visoms mokslo apygardų valdyboms, kad visi mokslo vadovėliai negali būti keičiami naujais anksčiau, kaip per trejus metus.

× **„Viltis“.**

× **NEDZINGIAI,** Trakų pav. **Del žmonių tamsumo.** Žmonių tamsumu visi naudojami. kas tik gali išvilioti iš žmonių sunkiai uždirtbtą skatiką. O prasti žmonės greitai intiki visokioms pasakoms. Taip štai per šventosios Onos atlaidus ponias P. pardavinėjo kokius ten gelbjimo dūšij iš ėščiaus paveikslus, kuriuos būk tai pargigabenusi iš Galicijos. Už tokį paveikslą ir prisirašymą prie draugijos ji ėmė po 50 kapeikų iš kožno žmogaus. 15 žmonių sudaro brolijā arba vainiką. O susidarius kokiam 100 ar daugiau tokių vainikų esti laikomos 6 mišios už visus tos brolijos narius. Taigi čia ir pasirodė visas žmonių tamsumo išnaudojimas. Juk susidarius 100 vainikų ir imant iš kožno po pasuštunte rublius, išėina 750 rublių. Už tokius piningus kodėl nelaukyti šešių mišii! Panašiai pernai čia buvo žmonės žydų išnaudojami su visokiomis loterijomis.

× **Nedzingietis.** **KAUNAS.** Skraidomųjų mašinių dirbtuvė. Žinomas Kauno vargonų meisteris Garalevičius taisėš dabar, kaip rusų laikraščiai skelbia, dvi skraidomasias mašinas. Nurodymus, kaip tas mašiną padirbti, gavęs jis iš tokio žmogaus, kurs reikalauja, kad tie nurodymai būtų slapta laikomi.

CHICAGOS LIETUVIŲ
DRAUGIJŲ ATIDŽIAI.

Triūsų Centralinės Valdybos Chicago Lietuvių Draugijos leidžiama 10,000 egzempliorių knygutės, didumo 64 puslapjū, 51—2 x6 colių, ant gero poperiaus, kuri trumpame laike išeis iš-pu spausdinti ir bus išdalyta Chicago lietuvių draugijoms, sulys skaitliams sanarių; bus pasiūsta visiems Chicago knygynams, visiems lietuvių laikraščiams, knygynams, ir kitoms įstaigoms, ir įžymesniams veikėjams.

Toje knygutėje patalpinta įstatė, teisės ir taisyklės Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos, su trumpintomis Robert's parlamentinės taisyklės, pamokinimai kaip išimti pilietybės poperius ir kiti naudingi skaitymai.

Todel, visos lietuvių draugijos, kurios norėtų gauti tas knyguotes, malonės trumpajausime laike priduoti skaitlių savo sanarių ir adresus valdybos Generališkam Sekretoriui Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos, adresuojant:

J. J. Hertmanowicz,

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Iš tos knygutės kiekvienas aiškiai matys, kas ta Chicago Lietuvių Draugijų Sąjunga yra, ar ją verta remti ar panaikinti, o kada dasizinojimas to nieko nekaštuoja, todėl tegul nei viena draugija nepatingės pasirūpinti jas gauti, pranešant savo valdybos adresus ir savo narių skaitlių virš minėtu adresu.

Perskaitę šią knygutę, kiekvienas suprass, jog Chicago Lietuvių Draugijų Sąjunga, nėra asmeniškų, bet viešų dalykų. Valdyba jos renkama iš draugijų atstovų, kas meta. Todel, jeigu kas pakliūtų valdybon, o pasirodytų neištikimu arba bile iš kokių atžvilgių netinkamu, sekančiuose metuose gali būti pašalinatas. O jeigu kas iš valdybos narių pasirodytų netinkamu būti valdyboje net iki galui metų, tai bile kuriame atstovų susirinkime gali būti pašalintas, o jo vieton išrinktas atsakantysis.

Sąjunga visada bus valdoma ir vedama visuomenės — draugijų. Visuomeniškas tas yra reikalas ir todėl visuomenė privalo juo rūpintis. Todel, dar sykį meldžiame kuogreičiausiam laike prisijūsti reikalauti skaitlių narių ir adresus valdybų virš paduotu adresu.

Pasitikėdami, jog nei viena draugija neatsisakys išpildyti savo tų priederme, pasiliekaime,

Su pagarba,

Vardan Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos,

Centralinė Valdyba.

NUO CHICAGOS TMD. KUOPŲ
PIRMINKŲ.

Gerbiamosios kuopos ir sanariai! Šiuo metu atsiskaukiu Jūs, idant susirinktumėt pas mane 10 dieną balandžio, 6-tą val. vakare. Kaip žinote, jog turėjome susirinkimą jau ilgas laikas, o reikalų turime apsvarstyti gana daug. Ypatingai meldžiū tuos atstovus atsilankyti, kurie buvo ingalioti seniau nuo kuopų; ir jeigu šitų nebūtų, tai kuopos malonėkite naujus išrinkti. Būtų geistina, kad galėtų ir kuopų pirmininkai atsilankyti; gal pasisektų mums sudavadyti visus TMD. reikalus.

Su pagarba Chicago TMD. centro pirmininkas,
Frasas Eismontas,
1918 So. Halsted st., Chicago, Ill.

LIETUVIS IŠRADO MAŠINĄ.

New Yorko gyventojas, Antanas G. Jackson (lietuvis) turi išradęs naują mašiną, su kuria be žmogaus pagalbos galima parduoti visokius smulkius daiktus krautuvėse. Mūsų tautietis Jacksonas turi padaręs planą, jog su tomis mašinomis galima bus įtaisyti automatiška krautuvė, kurioje viską bus galima parduoti be klerkų-patarnautojų, tik tai su kasierium. Prie tokių, nors ir nemažų krautuvų, jis sako, galės apsidirbti tik du žmonės ar daugiau, kad trys, kur paprastai dabar taip vadinamose departamentų krautuvėse reikalinga yra keli šimtai. Prie šitų mašinų krautuvėse reikės tik kasierius ir vieno ar dviejų žmonių prižiūrėti mašinos. Jeigu šis išradimas gerai išsitobulins, tai jis be abejonės padarys nemažą perver-smą pirklyboje, nes bus galima užsidėti tokią krautuvę, kaip va F. W. Woolworth'o (5 and 10 cents store), kur galima viską parduoti ir galima sučėdyti šimto ypatų algas. Krautuvė sučėdytų mažiausiai \$31,200 ant metų.

T. A. Edisonas, Amerikoje didžiausias išradėjas, turis jau 800 patentų, sykį rašė laikraščiuose, kad tokios mašinos turės kada Amerikoje įvykti ir kad jos varomos su elektros pajėga galėsia departamentų krautuvėse padaryti tikrą revoliuciją. Taigi tokią mašiną dabar ir turi išradęs p. Jacksonas, kuris savo išradimą užpatentavo po American Patent No. 897,744, rugsėjo 1, 1908.

Jeigu katras tautietis nori daugiau apie šią mašiną dasiznot, gali susirašyti su išradėju ant šio adreso:

A. G. Jackson,

260 W. 146 St., New York City.

KAIP TIKRAI AUKOS VAR-
TOJAMOS LAWRENCE,
MASS. STRAIKO.

Kaslink aukų ir šelpimo bėdinųjų laike auđėju straike, tai jeigu lietuviška visuomenė būtų klausiusi patarimų neva turinčių pretenziją vadovauti darbininkiškąją klasą, kaip „Keleivis“, „Laisvė“ ir „Kova“, tai būtų nei pusė tiek laiko negalėję stovėti ant streiko streikieriai lietuviai, nes iš streiko centro su vargu buvo išgaunama pinigai ir ne į laiką. Lietuvių streiko atstovai, pinigų imdavo nuo manes ir įnešdavo į centro kasą; bet pamatė, kad kai-kada būtų reikėję uždaryti krautuvę ir būtų sukėles lermus tarpe bėdinųjų ir būtų bado verčiamai bėgę į darbą, — pradėjo tiesiog vartoti siunčiamas aukas, ir tas buvo labai praktiška. Ant galo jau nuo 15 kovo pradėta tikrai ant Centrališko fondo uždėti uždraudimą (injunction) ir pasirodė, kad visa suma neša 49 centus! Tuomet tarp lietuviai dar turėjo savo fonde apie \$200, ir su ta suma galėjo stovėti dar 3—4 dienas. Kitų tautų nežinau, kaip jos veikė; bet lenkai taigų turėjo atskirą fondą ir jį naudojo šelpdami savuosius, nelaukdami Centro Streik. Kom. malonės. Mūsų gi neva „vadovams“ savieji nerūpi ir pirm prirašymo gyduolių „darbininkai“, rašiusiam ir N11 „Kovos“ priderėjo ištirti sergančio ligą. „Darbininkas“ užsipuldinėja ant manes gal delto, kad daugiau prisidėjau del streikierių kaip darbu, taip ir medžiagiškai negu visa „Kova“ ir jos redaktorius dėjęs tokį straipsnį, kad sukelti vaidus, duoti progą iškolioti ne savo parap-

jonus visokiais vardais.

Jeigu nori „darbininkas“ ir moka rokuoti, tegul pribūna į mano offisą ir persitiktina, kaip yra vedama kninga streiko fondo, bei pasiklausia Liet. Streiko Kom. ir tik tada terašo. Kiek aukų lietuviai susiuntė per „Keleivį“, „Laisvę“ ir „Kovą“ abelnos atskaitos neturės. Vienas „Darb.“ negali lietuviams streikieriams ir visai visuomenei pripiršti kas yra nepraktišku.

Nors American Woolen Co. ir šiaip dvi dirbtuvės susitaikė su streikieriais, bet apie 6 didelės dirbtuvės nepasirašė, nors užmokėsnį ir pakėlė. Tad pats Streiko Kom. jau 17 kovo pradėjo sakyti, kad eity streikieriai į darbą, nes fondo jau nebuvo ir bėdinųjų negalėjo palaikyti; tuomet tarp lietuviai ir lenkai, turėdami savo fonduose šiek-tiek pinigų, stovėjo ant streiko iki 20 kovo ir dirbtuvė „Everett“, kur beveik vieni lietuviai ir lenkai dirba, ypatin-gai auđėjai, mėgino priversti pasirašyti, ir tik 21 kovo ant susirinkimo nuspręs ar grįžt į darbą ar ne. Dabar nekurius dirbtuvės (papiernė, Duck ir kitos) ir šiaudien stovi ant streiko ir pinigai šiuom tarpu buvo labai reikalingi, nes darbininkai pradėję dirbt, gaus pirmą užmokėsnį tik už dvi jų savaitę. Tai taip lietuvių aukos streikui buvo naudojamos. Tad „Darb.“ gal suprasi ir nesapnuoti apie „naudojimasi“, nes pats turbūt pasinaudojai kada-nors, jeigu apie kitus taip manai.

A. Ramanauskas,

101 Oak str., Lawrence, Mass.

JOVARUI AUKOS.

Gerbjamieji!

Paskutiniame „V. L.“ nr. užtėmijės atsišaukimą ir nusiskundimą ant neužvydėtinio padėjimo gyvenime poeto Jovaro ir silpnos sveikatos, o pripažindamas, kad paminėtas tautietis vertas pašalpos, todėl prisiuo 50c., kuriuos su kitais meldžiū perduoti pasijūsti p. Jovarui, už kuriuos galės nusipirkti keletą kvortų pieno arba porą tuzinų kiaušinių ir valgyti ant sveikatos.

Su guodone

J. Naujokas.

PARDUODU „TRIMITĄ“.

Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje, per rankas p-lės Račiūtės, padavė man „Trimito“ rankraštį, sutaisyta gerai mums žinomo dainiaus ir kompozitoriaus p. M. Petransko, pradžioje 1909 metų, idant aš, kaip turėda mas pažinti su p. O von Mauderode, Tilžėje, vesčiau derybas delei atspausdinimo prekės, ką ir padariau. „Trimito“ spausdinimas vienok gana ilgai užtruko, ir atspausdinta tikrai pabaigoje 1910 metų.

Kadangi aš nusiunčiau „Trimito“ rankraštį ir per visą laiką vedžiau korespondenciją su p. O. v. Mauderode savo vardu, tai p. O. v. Mauderode pasitikėjo manimi ir laiko atsakomybėje, ir reikalauja užmokėjimo visos sumos 1,091 markių ir 20 fenigių ant sykio ir tai nevilkinant.

Apie tai rašiau 4 sausio, šių metų, L. S. S. A. Pild. Komitetui, idant iki 20 sausio užmokėtų pinigų. P. K. ignoravo ta mano laišką ir aš priverstas buvau pagarsinti tą reikalą „Kovoje“ du kartą, ant ko atsiliepė p. Herman Purvis per „Kovą“, ant ko aš vėlei atsiliepimą parašiau, 16 vasario, idant patalpintų „Kovoje“; jis tą raštą padavė „Kovos“

redaktoriui, p. Vidikui, kuris matomai jį pakišo po staltiese. Mat sąjungiečiai ir prenumeratoriškai neprivalo žinoti dalykų stovio. Tame rašte pabrėžiau, jeigu L. S. S. A. man neužmokės minėtos sumos 1,091.20 markių—\$259.16 iki 15 kovo, tai „Trimitas“ eis ant pardavimo.

Iki 18 kovo negavau jokios žinios. Kad užbaigti su „Trimitu“, kurio Sąjungos valdyba nenori priimti, šiuo metu išstatu „Trimitą“ ant pardavimo.

„Trimitas“ turi 17 dainų, didelio aišmainio (8vo) formato, puslapjū 72, gražiai atspausdintas, skaitliuje 2000 egzempliorių. 1000 egzempliorių stipriuose apdaruose, o kitas 1000 egz. yra apdarytas raudonu audimu.

„Trimitas“ yra spausdintas ant litografijos akmenų, kurie palikti stovėti, ir leidžiant antrą laidą reikės mokėti vien už poperį, spaudą ir apdarymą, nes puslapjū formos (statymas) yra gatavos.

1000 egz. „Trimito“, audimo apdaruose, kaštuoja po 9 centus už kningą — \$90.00.

1000 egz. „Trimito“, poperiaus apdaruose, kaštuoja po 17 centų už kningą — \$170.00. Viso \$260.00.

Prisiuntimas tų visų kningų iš Tilžės kaštuos apie \$25.00.

Priegtam L. S. S. A. yra skolinga Aušros Draugijai \$50.00 už kningas, imtas 1904 metuose, kurias pardavė savo naudai, bet Aušros draugijai dar neatmokėjo iki šiolei, 7 metų laiku. Todel ta \$50.00 prisideda prie „Trimito“ ir delei to abelna prekė pasikelia po 2½ ct. ant kiekvieno egzempliorio, arba abelna suma ant \$310.00.

Norintieji „Trimitą“ pirkti, kas atneš gerą naudą, delei artiesnių žinių rašykite:

P. Mikolainis,

Box 62, New York City.

IŠ ŠKOTIJOS.

Glasgow. Paskutiniu metu Škotijos darbininkus prispaudė sunki bedarbė; nežinia, kas toliaus ir desis. Streikai vieni po kitų šimet be pertrukio nesiliauja. Pavienėse dirbtuvėse streikai siautė jau nuo praėjusių metų pavasario; bet jie visai dar nepalietę buvo visų darbo šakų. Dabargi, vasario mėnesį buvo iškilęs Glasgow priepilaukose laivų iškrovėjų ir inkrovėjų streikas, kuris daugumoje dirbtuvių buvo darbą sutrukęs delei medžiagos stokos. Tas tik ką užsibaigė, štai prasidėjo milžiniškas, visos Didž. Britanijos angliakasių streikas, kuris sulaukė visą pramonę. Streikas tęsiasi jau 2-ra savaitė, nuo 1 kovo, ir dar nežinia kuomet užsibaigs. Šis streikas intraukė bedarbėn visus Škotijoje gyvenančius lietuvius. Tai tokios naujienos Škotijoje.

Pinavyjas.

MACOCHO BYLĄ UŽBAIGĖ.

Petrokavoje, lenkų istoriniame mieste, užsibaigė skandalas, kurį pernai prokuratorią išvertė Čenstochavoje, su žinomu atsitikimu tarpe vienuolių-kuningų. Vilniaus „Viltis“ šiaip trumpai sutraukia šią bylą. Ketvirtadienį, vasario 23 d. po savaitės svarstymų, Petrakavo teismo rūmai pabaigė Macocho ir k. bylą. Kaip skaitytojai jau žino, kaltinami buvo trys buv. Čenstochavos vienuoliai-kuningai: Damazas Macochas ir Izidorius Starčevskis, Damazomyliojai Alena Križanauskaitė-Macochienė ir keturi šiaip žmonės:

KERŠTO SVAJONĖ RENGIA
SAUZŪDYSTĖ.

Nepersenai Amerikos viename laikraštyje, Gustavas Fischer, Jenos universitatės (Vokietijoje) profesorius, apskelbė, kad sauzūdystės liga yra tai ypotos užsikrėtimas keršto mintimis. Kaip tik ypata pradeda apie kokią kerštą svajoti, tada smegenyse atsiranda tokis lig virimas, kas ilgainiui pagimdo sauzūdystės ligą ir priverčia žmogų daryties sau galą arba mirtį.

Amerikos sociologas Dr. Parkhurt sako: „Keršto svajonė ir piktumas daug atneša draugijai bledies. Amerikos beprotnauiose 20 procentas pamišėlių yra delto, kad savo apsiėjime su artimais elgėsi pikta, tai yra, kad neaprubėžavo piktumo, bet davė ant proto užviešpatuoti pykčio ideoms“.

7 procentas sauzūdžių yra padarę sau galą pertai, kad iš mažų dienų pradėjo ir pamėgo revoliucionišką arba keršto ir piktumo literatūrą studiuoti.

Prie šitų nelaimingųjų procento reikia priskaityti ir mūsų du inteligentu ir rašytoju, kurie iš jaunų dienų užsikrėtė keršto ideomis, ir pertai sau galą išdriso padaryti; — paveizdan: Siūlelis (Paršaitis) ir kaip „V. L.“ 1 num. randame nusižudęs G. Baltakys-Raitelis. Šie du mūsų rašytojai beabejo pertai inpuolė į desperaciją, kad jų dvasia ir mintis buvo giliai paskendus keršto ideoje.

Garsus graikų filosofas Epikuras mokino, kad piktumas arba keršto idea trumpina žmogaus amžį, naikina protą, sveikatą, ir, apart to, greitai žmogų padaro senos išvaizdos arba būdo.

Ypata da neturinti vidutinio apšvietimo ir ta, kuri da tik iš laikraščių bando ingyti vidutinę apšvietą, turi būti atsargi prie kurstančios literatūros ir laikraštijos, nes šitokia laikraštija, kaip ji nesivadintų: ar mokslinė, filosofų, socialistų, etc., vistiek žmogaus negali išstobulinti. Žmogų ir draugiją tobulina tik neprigimta laikraštija, katra daugiaus tėjia į teisybę, o ne į kokios sektos pašaukimą, kurį koki atskira ypata uždėda ir pavadina „X“, — kad ta literatūra yra „geriausia“.

Todel daugiau skaitykime nepartivišką laikraštiją, kuri turi tikslą pasiekti teisybę. Tą daryda mi išvengsime tos smegenų ligos, kuri platina sauzūdystę ir beprotystę.

Mikas Stakėnas,

Gardenr, Mass.

DEGTINĖ.

Žmones gerianti arieklą, mano, kad jie geria javinę-ruginę degtinę; bet visai ne taip yra. Ruginė arieklė perbrangi del paprastų žmonių.

Kad padaryti vieną gerčių ruginės degtinės, reikia dviejų gerčių ruginių, kurie kaštuoja \$0.33.

Suvienytoims Valstijoms už daleidimą išdirbti reikia už gerčių degtinės, turinčios 100 laipsnių stiprumo, mokėti \$1.10.

Kad turėti gerą degtinę reikia ją sendinti keletą metų tam tikrose sankrovose, mokant po 1½ cento į metus už gerčių; sendinant aštuonius metus, reiks užmokėti \$0.12.

Viso bus \$1.55

Sendinant nudžiūsta ½ (vienas trečdalis) degtinės, tad išsisenėjusios gerčius reikia 1½ (vienas ir vienas trečdalis) gerčius indėtosios, arba kitaip sakant išsė-

nėjusios gorčius jau kaštuoja... \$2.07.
 Pervežimas iš vienos valstijos į kitą ir iš vieno pavieto į kitą kaštuoja apie du centus gorčius; tad iš viso bravarui kaštuoja... \$2.09.
 Bravaras parduodamas perkupčiui (brokeriui) ima 25 nuosimčius pelno, tai yra parduoda už \$2.60.

Perkupčius parduodamas sankrovai, rektifikatoriams, taipgi ima 25 nuosimčius arba kitaip sakant parduoda tą gorčių degtinę jau už \$3.25.
 Tie rektifikatoriai sankrovose perdirbę ir sumaišę parduoda karčėmninkams, imdami pelno 25 nuosimčius, už \$4.06.

Karčėmninkai parduodami žmonėms irgi ima 25 nuosimčius pelno, tai yra parduoda už \$5.08.
 Tai reiškia gėrėjui kaštuoja gorčius degtinės \$5.08; bet šitas apkavimas yra žemiausias; ir išties reikia manyti, kad uždarbajai būna imami daug didesni, ir gėrėjui tokia degtinė daug daugiau kaštuoja; bet pastieje ir bėdinieji žmonės jos paragauti niekad negauna, — ji jiems perbrangi. Jos vietoje ve ką žmonės geria: žmonės geria degtinę padarytą iš medžio alkoholio (wood alcohol).

Gorčius medžio alkoholiaus, turintis 197 laipsnius tvirtumo, kaštuoja padaryti 45 centai. Už išdirbimą to alkoholiaus laisnių jokių mokėti nereikia. Idant padarytą alkoholi, kad galima būtų gerti, imama pusė gorčiaus to alkoholio ir kita pusė vandens, kas padaro gorčių degtinės nuo 99 laipsnių stiprumo; tas degtinės gorčius jiems kaštuoja apie 23 centai. Bet tokio laipsnio degtinė dar perastri gerti; tad „wholesalai“ ją dar atmiešia iki 85 laipsnių ir 77 laipsnių; ir tokią degtinę parduoda karčėmninkams po 45c. ir 75 centus už gorčių. Kad priduoti tai degtinei ruginės degtinės skonį ir spalvą, ir kad padaryti ją išrodančia išsisenėjusia, riebia ir spurguota, deda į ją tam tikro aliejaus ir miltelių (proškų). Tai tokią degtinę paprastai žmonės geria, manydami, kad jie geria ruginę javinę degtinę-arielką. **X.**

**LAIKRAŠTĖJOS BALSAS
 APIE
 TAUTŲ OFFISĄ.**

Tautų Offiso įsteigimas nepaėjo nepastebėtas. Žymiausi Paryžiaus ir kitų tautų laikraščiai šiai įstaigai pašventė išstis skiltis. Išvardijimas visų tų laikraščių užimtų daug vietos ir visai būtų bereikalinga; negaliu praleisti nepastebėjęs čionai įžengiamoji straipsnio didelio Paryžiaus dienraščio „La Petite République“, kuris pašventė šiai įstaigai ilgą įžengiamąjį straipsnį formoje „interviu“ su tautų offiso įsteigėjais. Tas straipsnis dar tuom yra svarbus, kad tenai ne kartą minima Lietuva ir Lietuviai.

Privesiu čionai kelias ištraukas iš to straipsnio. Įžangoj kalbama apie offiso įsteigėjus: mūsų tautietį J. Gabrį ir J. Pellisier, pagaliaus pereina prie įstaigos tikslo išguldymo. Kokių tikslu vadovavosi įsteigėjai klausia jų rektorius?

„Visu pirmu mes norime, atsiliepija J. Gabrys, gelbėti prispaustoms tautoms ingyti savivaldą (autonomiją).

— Jūs nežinote, priduria jisai, kaip nenuilstančiai kovoja apšvieštoje Europoje mažutės tautos

prieš galingus savo prispaudėjus, kurie pergale ir akla jėga jas nuvergė. Veltui prispaudėjai stengs sulyg inėjusio į madą žodžio jas „asimiluoti“. Laikas vienok išrausė tarp prispaudėjų ir tarp prispaustųjų griovį, kuris skiria vienus nuo kitų ir šiandien mažome stebėtiną visų tautų atgijimą.

„Ar nemanot Jūs — klausia rektorius įsteigėjų — tuomi sužadinti dar didesnį veikimą nacionalistų Lietuvoje, Lenkijoje, Kroatoj, Čechų, Kretiečių ir kitų tautų tarpe? ar nebijote jūs sukelti tarpe visų tautų maištą, kuris juk galutiniai būtų paskandintas kraujuose?

— Saugok Dieve! Mes nemanome nei kelti maištą, nei ginčų tautų tarpe, — tai mes labai aiškiai pažymim. Mes nėsam bepročiai, kad sukompromituoti mūsų veikalą kokia užmačia, kokiu nors apsiuokimu varo, nau kurio prispaustosios tautos jau senai atsisakė. Neužganėdintos savo padėjimu tautos labai gerai žino, jog jų pasipriešinimas galėtų būti taikus, vyriausi jo įrankiai yra spauda, auklėjimas ir parlamentariškas balsavimo kelias. Šioje pakraipoje mes ir manome veikti.

Organizavimo būdas. Kaip manote Jūs organizuoti Tautų Offisą?

— Mes manome pritaikinti prie mūsų naujos įstaigos principus savytarpės kooperacijos, kuri pastaruojau laiku užėmė taip žymią vietą viešame gyvenime; mes norime įsteigti tūlą kooperacijos rūšį arba geriaus saktant „Tautų sindikatą“, sulyg garsaus mokslininko Seignobos'o, kuris apreiškė mūsų įstaigai didelį savo prielankumą ir paramą. Pastebėtina, jog mūsų idea nėra nauja, juk yra įstaiga Washington'e Pan-Amerikoniška sąjunga, kuri centralizuoja visus dokumentus, kurie gali supažindinti ir suartinti visas Amerikos respublikas.

Jau organizuojasi visose šalyse, kaip antai Lietuvoje, Lenkijoje, Bohemijoje, Kroatijoje, Bulgarijoje ir kitur, vietiniai komitetai iš garsių mokslininkų, rašytojų, politikų, kurie ruošia šiai vasarai tautų kongresą. Šiame kongrese tautų atstovai neužsiganėdys vien savo minčių pasidalinimu, kaip tai buvo pernai Londone, bet pasistengs užmegsti artesnį ryšį, įsteigdami centralį bjūrą, kuriame dalyvaus visų tautų atstovai.

Veikimo būdas. Neužtenka vien tik organizuoti, bet reikia ir veikti. Šia ką sako mums apie tai p. Gabrys.

„Mūsų Offisas nori apreikšti dvasią, praeitį ir galybę kiekvienos tautos; mūsų įstaiga skelbs per savo organą ir kitus laikraščius įvairius atsitikimus, palytintus tautos, idant padaryti galą tyliai, metodiškai organizotų tautų spēkai, dar kartą mes atkartojame, jog prispaustųjų tautų pasipriešinimas vien taikus ir legališkas. Mūsų kasdieninėje kovoje be garbės, bet su dideliu pavojum yra daug žaidų ir kančių, kurių negalite suprasti jūs, kurie gyvenate laisvoje šalyje. Taigi, mes norime, idant silpnosios ir nuskriaustos tautos jaustų, jog jų kančios nepasilieka nepastebėtos apšviestame pasaulyje; jog visi tie, ką galvoja ir myli laisvę ir tiesą, juos užjaučia; mes norime jiems tuomi suteikti doriską paramą.

Mes norime taipgi visoms tautoms parodyti savytarpės paramos galybę. Ikšiol visos tautų organizacijos lieka be jokio ry-

sio, tankiai viena kitos nepažįsta, kaip kada dagi viena kitai pavydedamos neapsikenčia. Mes manome, jog tautos daug laimės arčiau pažindamos viena kitą; mes paraginsime vieną tautą kitos pavyzdžiui; mes joms išrodysime santarvės galybę, kuri ankščiau ar vėliau virs tautų federacija, geriausiai užtikrinančia kiekvienos tautos savivaldą.

Francija prispaustųjų šalių užtarėja. — Tai jūs norite įsteigti ne visų tautų sindikatą, bet tik prispaustųjų?

— Be abejonės mes norime, idant prispaustosios tautos, kaip labjusiai nuskriaustos, daugiausiai pasinaudotų; bet mes kviečiame visas tautas, be išėmimo, prie broliško ryšio. Mes norime inkurti įstaigą, kuri remtųsi ant tiesos pamatų; kuri turi atrasti savo užtarėjus visų tautų tarpe.

Francijoje, vienok, mes esame tikri būti suprastais ir manome atrasti karštą pritarimą; delei to mes ir padarėme Paryžių centru mūsų propagandos.

Ir čia p. J. Gabrys užsidegęs ėmė kalbėti apie Franciją žodžiais, kurių karštį ir jausmus sunku mums perduoti.

— Taigi, visuomet prispaustųjų tautų akis buvo atkreiptos į Franciją. Atsimeinat, kuomet tapo padaryta didelė istoriška piktadėjystė — Lietuvos ir Lenkijos išdraskymas, nelaimingos tautos sušuko: „Dievas yra peraugštai, o Francija pertoli!“

Bet dabar Francijanėra toli; prie jos mes kreipjame savo akis, nes žinome, jog nuo jos apturėsime karštą parėmimą.

Berods ir jūs patį, kurie nieko nespaudžiote, ir jūs turite **terra irritanda** (užgriebta žemė); šioji žemė — tai Alzas-Lotoringija, kuri taip drąsiai priešinasi germanizacijai.

Ak! Jeigu Jūs galėtumėt su manim atvykti į Lietuvos šalį, aš Jus nuvesčiau pas valstiečius ir jų pamatytumėt, jog pas didžiausius prasėiokėlius jūsų šalies vardas primena laisvę ir teise.

Nėra kitos tautos, kuri turėtų didesnį garbės nuopelną, praėjusių amžių palikimą. **P. Banys.**

IŠ ZEMAITIJOS.

I.

RENAVA. (Renavos dvaras. — Iš baudžiaivos laikų. — Renaviškiai. — Juodašimėčiai-išdavikai. — Iš kur jie atsirado. — Jų darbai ir pasekmės jų darbų.)

Skaičiau viename iš paskutinių NN „V. L.“ žinutę iš Renavo (Telš. pav.). Žinutėje praneša, kaip čia sargybiniai krėtė net kelis sodžius, jieškodami šaudyklių. Pažistu gerai tą vietą.

Renavas guli tarpe Sėdos ir Židikų, ant 10 varstų atstu nuo katro miestelio. Susideda jis iš mažos medinės bažnytėlės ir keleto namų. Guli jis gana augštoje vietoj. Iš čia užmatai lygumas ant kelių varstų aplinkui. Iš čia matosi Žemalė, Židikai ir Ilakiai. Į vakarus nuo Renavo staigu leidžiasi dauba; matosi Raudonoji Pelkė (užgesęs ežeras) ir kitos balos, kurias iš pietų apriečia Pašėlės kalnai. Lygumai tęsiasi, tik netoli Ilakių gruntas pasikeilia augščiau. Renavas, Sėdos filija, priguli Renavos dvarui. Šitas dvaras guli į pietus nuo miestelio. Tai vienas iš gražiausių Žemaitijos dvarų. Guli jis ant augštų krantų Varduvos upės.

Dideli, gražūs, balti mūrai mato-si labai ištolo. Nuo dvaro iki miestelio eina vieškelis, beržais apsodintas, — tai Beržų kelias. Kaip pasakoja senieji, tuom keliu baudžiauninkai turėjo savimi kas rytas atvežti dvaro ponį į bažnyčią ant mišų, nes ji nemėgdavusi važinėti arkliais...

Pirmiaus dvaro savininkai buvo baronai Renne; po jų mirties dvaras paliko jų tolimam giminiui, grafui Milžninskiui, vokiečių armijos oficeriui. Grafas užpernai pasimirė. Dabar dvarą valdo jo pati, Varšavos poni, su kuningu Širviu, ponios „spaviedninku“.

Baronai Renne, kaip pasakoja, labai žiauriai apsieidavo su žmonėmis. Turėjo po savim daugybę baudžiauninkų. Baudžiava čia tęsėsi iki paskutinių laikų. Dar iki šiai dienai čion yra dvaro rendauininkai. Jie nuomuoja iš dvaro gyvenimą, už kurį jie moka rendą ir dirba dvaro darbus. Juos vadina Rendiškiais. Ir po šiai dienai dar valdžia išperka nuo dvaro rendavojamą žemę ant „vykuro“ (išpirkimo) ūkininkui, kuris pragyveno ant šitos žemės 12 metų.

Viena senutė, tarnavusi dvare už paukštinkę, daug baisenybų tų laikų man pripasakodavo. Pasakodavo, kaip jie naktimis turėdavo eiti į lažą (kulti ir kitus dvarus dirbti); kaip jie turėjo eiti per nepereinamus miskus, grumties su vilkais; kaip jie paklysdavo ir kaip už pasivėlinimą juos plakdavo rykštėmis. Pasakodavo apie badus ir marus tų laikų; kaip žmonės rinkdavo pupurus nuo lazdynų ir vartojo vietoje duonos, nes ir pelų pritrūkdavę duonai išsikept. Dvare netoli staldų, buvę inkasti du stulpai. Prie jų pririšdavę ir plakdavę žmones. Apart to buvusios dar geldos (loviai), kuriuose prasiakalusius kankindavę. Iki šiai dienai dar riogso ant upės krantų senas, apkerpėjęs ažuolas, prie jo taipgi priirakindavę ir plakdavę žmones. Tankiai, senutė pasakodavo, kaip po jos akimis tapo suvirintas dvaro kukorius (virėjas). Virėjas mat, kaip tai neatsargiai beeidamas, antliejo karštu vandeniu ant pono šunies. Dasižinojęs apie tai ponas, liepė išrėdyti nuoga virėją ir įmesti į verdantį katilė vandenį. — „Baisūs laikai buvo tada“, atsidūsėdavo senutė. „Retas beturėjo ant savęs gintąją skūrą. Už mažiausį prasikaltimą plakdavo rykštėmis. Ponas apžnydavo, ponas atžnydavo, ponas į kariuomenę atiduodavo — viskas jo rankose buvo“.

Renaviškiai, nors ir nemažai nukentėjo baudžiaivos laikuose, bet gyvena gana pertektinai. Randasi čia gan pasiturinčių ūkininkų; tarpe jų yra prisitrynusių ir susipratusių. Bet čia, gal tai vienatinė vieta Lietuvoje, kur priviso taip daug juodašimėčių-išdavikų. Įžymiausi iš šnipų: Setukis Teopilis, gan turtingas ūkininkas, tarnavęs Rygoje už gorodaviką; daug kartų buvo jis garsintas Lietuvos laikraščiuose už savo juodašimtiškų darbų. Jis tai ober-šnipas, ištikimiausias valdžios tarnas; iš valdžios jis gauna algą už šnipinėjimą. Laikė revoliucijos 1905 m. jis baisiai kovojo prieš įvedimą naujos tvarkos ir valdžios. Varė jis juodašimtišką agitaciją įvairiu būdu. Bet jo negalima pavadinti gabju šnipu. Yra ir daugias ūkininkų, ypač jie randasi tarpe valsčiaus ponų. Sėdos mieste jų yra tiek, kad neapsiriktų rusų juodašimčiai pasiuntė čion savo or-

ganizatorių, nes suorganizotų čionai čielą pulką naujų savo „karžygių“. Įžymesni iš jų: Einikas, Eičinas, šunadvokaičiai, Palauskis, Vilkiu sodos ir Co.

Paskutiniuose metuose pastojo i Renavos juodašimėčių eiles Vaitiekas Vizgaudis. Jis kada-tai prilipdė keletą proklamacijų, išdalino keletą nelegališkų brošūrėlių, už tai tapo suareštuotas kartu su draugu B. B. tapo po kaucija paleistas iš Telšių kalėjimo, o Vizgaudis tapo nugalbentas i Šiaulių kalėjimą. Čionai jam nepatiko, pradėjo svyruoti. Hofmanas, žandarų kapitonas, tą matydamas, atnešė jam i kalėjimą 10 paperosų ir svarą dešros. Vizgaudis prisipažino prie kaltės ir išdavė savo draugus. Iš kalėjimo jis tapo paliuosuotas. Tuojaus jis nuvažiojo i Vilnių ir išdėšė žandaram R. Pocių, chemiką. Ar tai baimės ar tai sąžinės persekiojamas, Vizgaudis išvažiovo Amerikon. Apsigyveno jis, rodos, Brooklyne. Bet čia reikėjo dirbti. Sugrįžo atgal. Manėme, kad jis pasitaisė. Bet kur tau. Dabar, kaip girdėti, pradėjo lošti Azevo rolę: skaito save karštu revoliucionierium, peikia valdžią. Bet kada skolininkai (kreditoriai) paprašo nuo jo paskolos, tai jis tuojaus rašo jiems laisvką, grasindamas juos prapuldyti. Vieną iš panašių jo laiškų turime čia Amerikoje.

Dabar pažūrėkime, kas per gaivalai yra tie nelaimingi parsidavėliai ir kaip jie kenkia visuomenei.

Nežinomas.

(Užbaiga seka.)

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

Gerb. „V. L.“ Redakcija!

Teiksitės man paaikinti sekančius klausimus:

- 1. Ar finnai eina rusų kariuomenėn tarnauti ar ne?
- 2. Jeigu eina, tai kokią kalbą jie vartoja, — ar rusų ar finnų?
- 3. Kaip čia, šioje šalyje, redaktoriams: ar reikia tam tikros šakos mokslo, pav. universitatę, baigti, ar ir be mokslo gali užimti redakcijoje vietą?

„V. L.“ skaitytojas.

Finnai pačioje Finlandijoje rodos neina tarnauti Rusijos kariuovijon, tik savo šalies armijon. Tikros karievijos sąlygos vienok sunku mums paaikinti. Regis, kad Finlandija moka Rusijai tam tikrą sumą piningais už neišleidimą savo karievijų Rusijon, po draug su kita karievijos palaikymui konstitucijos. Rasi, kas iš skaitytojų galės apie tai smulkiau paaikinti. Pastarūšiais metais perėjo labai daug Finlandijos suvaržymų ir įstatymiškų perpartų iš pusės rusų valdžios.

Garbi „V. L.“ Redakcija!

Pernai man susitarus su savo pažįstamais sudėjome keletą dolerių ant egzektivų už dūšias lietuvų revoliucionierių, žuvusių 1905 m., tarp kurių buvo auka ir mano giminaitis; aš pagal mūsų sutarimo užklausiau kun. V. V. kiek prekiuoja egzektivijos su pamokslu; vietoj atsakymo kuningas atsisakė kalbėti. Meldžiu man paaikinti ar gi nevalia melstis už dūšias revoliucionierių, ir jei-gu ne, tai delko?

Su pagarba

**T. Petrauskas,
 New York City.**

Tą geriausiai paaikintų tas, kas gali egzektivijas laikyti. Mes tuo mat neužsimame.

Gerb. „V. L.“ Red.
 „V. L.“ N10 tilpo mano straipsnelis iš Passaic, N. J. imigrantų reikaluose; tik mano antraše in-siskverbė klaida, — vietoje Passaic, N. J., padėta Paterson, N. J. Del manęs būtų nieko, bet jei imigrantų komitetas su koku reikalu kreiptųsi i mane, tai negalėtų surasti. Jei galima, meldžiu pataisyti adresą šiaip:

P. Sakatauskas,

69 Jackson str., Passaic, N. J.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

CENTRO VALD. ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
 Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.
 Raštininkas: J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
 Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn.
 Kniginis: J. Simanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.
 Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrel St., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln Ave., Rockford, Ill., J. Gabrys 11 rue Sommerard, Paris, France.
 PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siuskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln Ave., Rockford, Ill.

NUO RENGĖJŲ SEIMO TMD.

Jau buvo rašyta ir prašyta, idant kuopos ir pavieniai nariai atsilieptų kaslink įvedimo dieninių sesijų seimant TMD. Bet tas prašymas likosi, tur būt, neužteimtu, nes ant jo dar niekas iki šiol ne atsiliepė. Todėl dar kartą rašau ir prašau, idant, kuopos ir pavieniai nariai išreikštų savo nuomones, apskelbiant organe, patartų kaip mano apie dienes sesijas. Laikas jau trumpas ir seimas kasdien artinasi, todėl prie seimo rengtis jau laikas, o ypač mums, seimo rengėjams, reikalas skubintis su visu kuom, o ypač, kad galėtume prisitaikyti ir prie seimo SLA., kad būtų galima palikt liuosus vakarus laike seimo SLA., jeigu TMD. sesijos turės atsibūt po senovei vakarais.

TMD. V seimo rengėjai, pastarame savo susirinkime galutinai nusprendė surengti seimines prakalbas laike seimo, i kurias reiks užkviest žymesnius kalbėtojus. Prakalbos atsibus gražioj ir didelėje, teatro salėje, McCaddin Hall, prie Berry gatvės. TMD. seimo sesijos atsibus salėje p. P. Draugelio, po No. 73 prie Grand gatvės.

Jei kam reiktų kreipties su kokiais reikalais i seimo rengėjus, kreipkitės i žemiau pasirašiusij (adresu 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.). Plačiau apie seimą pagarsinsime kiek vėliaus.

Už seimo rengėjus
A. J. Ramanauskas.

ŽIDOS SKAITYTOJAMS.

Gerbiamieji „Vien. Liet.“ skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplakėte paraginimo korteles, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priversti būsime sulaukyti siuntinėjė laikrašči.

Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Firma paįymėkite seną, paskui gi naują adresą.

„V. L.“ Administratorius.

KAZYS PUIDA.

Rutu vainikas.

Triveiksmė kruvina pasaka.

Ateini baisią valandą, kurią dievų valia išsipildyti turi...

(Sigitė nusisuka).

Tu nežiūri — tu tėvą baudi!

(Artinasi joni).

Ilsėkis ramiai, dūkrute, mano kelionės — tavo kankynių galas.

(Pakelti balsu).

Šiandien paskutinė puota!

(Sigitė rodo iškelta ranka pilį).

Tėnais man eiti liepi?

(Sigitė laiko ištiestą ranką).

Einu, einu...

Jų sūnų dievams aukosiu...

(Juokias kurčių, dūsliu balsu. Eina. Muzika pamažu nutyla. Duryse susitinka Survilą).

2.

SURVILA. A! senelis-burtininkas — sveikas. RIMVYDAS. Kokių reikalų Dievai dykūnų čionai atveda?

SURVILA. Aukojimo puoton — gyvenimo linksmybių ragauti...

RIMVYDAS. Taip, taip... Galingų dykūnų puotos, naujagimius aukojant, iškilmingos būna.

SURVILA. Kitaip ir būti negali!

RIMVYDAS. Kodel?

SURVILA. Ko-gi gali dykūnui trukti? — Burtininkas nešioja po žmones sentėvių išmintį: — praeitį graudingai apraudodamas, jis tveria skaistesnę dabartį...

RIMVYDAS. Tiksliai?

SURVILA. Ingijęs įstabją galybę, gyvenimo tamsybėse šviesos kibirkštį užžiebja. — O dykūnas — tai neapribotas laisvės nešiotojas — žmonių apgynėjas.

RIMVYDAS *(juokiasi)*. Apgynėjas?!

SURVILA. Nesijuok, seneli, nes pamanyčiau, kad tu iš dykūnų juokiesi!

RIMVYDAS *(staiga)*. Ir kas iš to, jeigu aš iš dykūnų juokėiausi — kas iš to?

SURVILA. Dykūnas ir burtininkas — tai du, vienon vieton nesuvestinu, skirtinu žmogų, kuriuodu...

RIMVYDAS. Na!

SURVILA. ...vienu taku niekuomet nevaikščiojo...

RIMVYDAS. ...ir nevaikščios!

SURVILA. Kodel?

RIMVYDAS. Pasiklausk to, kas tavyje šimtamečius snaudžia.

SURVILA *(nustebęs)*. Manyje — šimtamečius snaudžia? — Ne! — Tokio nieko manyje nėra... Kada, žirgą pabalnojęs, išigrūdu didžiausiu miško tankumynėn ir ten susiremiu su milžinu lokiu — žinai, seni, — tuomet aš gyvas; tuomet jaučiu kaip ant raguotinės gyvybės nešiu ir mano valioje ji numesti ar pakelti: — kiek laisvės, seni, tokią valandą jaučia krūtinė — kokia baisia galybe tuomet žmogus žaidžia... Nieko pasaulyje tą valandą nėra — dykūnas ir laisvė — baisulinga galybė ir tvirtumas viskuo tuomet valdo.

SURVILA. Paskui? Kas būna paskui?

RIMVYDAS. O paskui?

SURVILA. Paskui? Kas būna paskui?

RIMVYDAS. Taip, taip... Ką jaučia paskui dykūno krūtinė?

SURVILA. Žinai, to nėsū niekuomet svarstęs — o gal tai indomus dalykas.

RIMVYDAS *(šypsos)*. Labai dar-gi indomus.

SURVILA. Kaip tas patirti?

RIMVYDAS. Šimtamečio snaudulio paklausk!

(išeina).

SURVILA. Ištikrųjų — nepaprastas burtininkas. Žmonės pasakoja, būk iš senai vaikščiojantis po Lietuvą nepaprastas burtininkas ir nesuprastinos teisybės žmonės mokinas... Dykūnų neapkenčias, nors, sako, kad ir patsai iš galingų dykūnų paeinaš. — Gyvenimo kelią noris taip nuo dumblo nuvalyti, kad neivienas, juo einaš, nesusiterštų... Kaž-kokį kerštą gaivinas už suvedžiotos dukters mirtį... Neaiškūs žmogus — dar neaiškesnės kalbos...

3.

VINKA *(nuo verandos)*. Broli!

SURVILA. Sveika, sesute! — Ir aš jūsų kraštan atvykau, nei miškų nepagailėjau ap-leisti.

VINKA. Kaip-tik, broli, pataikinai.

SURVILA. Na, kas-gi atsitiko?

VINKA. Baisūs dalykai dedas... Dievų rūstybė, matomai, senai ant tų namų kybo... Aš nesiliksiu čionai, keliausiu drauge su tavim...

SURVILA. Tai sakyk, kas atsitiko?

VINKA. O! — sunku viskas suprasti, dar sunkiau papasakoti... Neregėti dalykai!

SURVILA. Bet kas?

VINKA. Kūdros vanduo naktimis banguoja, kaip tik ateina kokia vėlių šventė, ap-siaučia sodną tirštai ūkais ir kyla iš vandens jaunutės moteriškės šešėlis rutų vainiku rankoje...

SURVILA *(atsimindamas)*. Rutų vainikas... VINKA *(nesiklausydama)*. Vaišių salėje naktimis renkasi dvasios, ir Ramotai ramumo neduoda... Vakar kuo tik ne-užsmaugė.SURVILA. Še, še — imk savąjį. *(paduoda jai svytusį, nugeltusį rutų vainiką).*VINKA *(nuliūdus, vos-vos šypsodamos)*. Jaunybės svajojimų žolelė iš gimtųjų laukų... Mano liūdėsio laimės metų vienintėlis liūdytojas, ko taip suvytai, ko taip nuskurdai?...

SURVILA. Kuomet Ramota mindžiojo jį nu-plėšęs nuo tavo galvos — rodės man, kad tavo giedros metu gimė tavo rytojaus ūkana...

VINKA. Taip, taip... — Jaučiau, kad nuskausto, paniekinto žolynėlio lapeliai graudžiai tuomet ašarojo...

SURVILA. Jis taip dailiai puošė tavo gels-vutę plaukų karūną... taip linksmai ži-bėjo mirtin pasmerkti žolynėlio lapeliai...

VINKA. Puošė, puošė — neilgai... SURVILA. Užsidėk jį šįvakar — sūnaus au-kojimo metu pasipuošk jaunybės diena ir atminimais.

VINKA. Šįvakar... pasipuošti... — Ha, ha, ha! — Tu nežinai... rutų vainikas Ramotų namuose — tai-tai... ha, ha, ha!

SURVILA. Vinka-Vinka!

VINKA. Tylėk, tylėk... Taip, taip — tavo tiesa — pasipuošiu, pasipuošiu, — bet duok man gyvų-gyvų gelių. — Numirė-liams — ir tiems uždeda gyvų žolynų vai-niką — aš gyva! aš taip pašėlusiai gyven-ti noriu! — Gyvų, gyvų žolynų vainiko man reikia — ne šito, ne! *(drasko vainiką ir trypja kojomis)*. — Iš jo Giltinės akis šypsos ir vilioja, tyčiojas iš mano troški-mų gyventi... — Girdi, Survil! gyvų, gyvų žolynų man reikia! — Ha, ha, ha, ha, ha, ha! gyvų... gyvų! *(svyruoja)*.SURVILA *(palaikydama ją)*. Vinka, nu-rink — bus, bus gyvi žolynai.VINKA *(staiga pabudus)*. Iškur gausi tu gyvų žolynų? — Iškur? — Ramotos pily-je vienos usnys teauga — visi žolynai iš neatmenamų laikų nuvyto — išmirė...SURVILA. Raitelį pasiūsiu artimiausiuon grį-telėn — parneš tau gyvų rutų vainiką *(ploja)*.

4.

SURVILA *(į tarną)*. Balnok žirgą ir tuoj parnešk gyvų rutų vainiką.TARNAS *(nusimines, dairosi)*. Rutų...

SURVILA. Girdėjai!

TARNAS. Galingas dykūne... Čia rutų...

SURVILA. Artimiausioje pavargėlio grįtelė-je rasi jų užtektinai...

TARNAS. Bet rutų...

SURVILA. Rutų — greičiau!

TARNAS. Dievai maloningi, sergėkite ma-ne... *(išeina)*.

5.

SURVILA. Pasipuoši, sesute, kaipir anuo-met...

VINKA *(lyg sumišus)*. Žinai, mano praeitis ką tik mirė — iš jos griuvėsių turiu su-tverti naują...

SURVILA. Sesute!

VINKA *(k. a.)*. Klausykis... girdi... girdi, kaip mano mirusios praeities dvasios dainuoja — *(staiga)* Survil! jos manęs jieško — manęs pasiimti atlėkė... *(puo-la prie Survilos)*.

(T. b.)

G. SUDERMANN.

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Is vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

Scena VI.

Tie patys — Trūda.

TRŪDA.

Kokius čia slėpinius jūdū turita. Na, susimil-damu, duokita ir man paklausti. Man stačiai šir-dis plyšta, kuomet judu slapstotas.

MARIKĖ.

Bet, Trūda, juk... tas viskas... del tavęs.

GEORG *(beabejodamas)*.

Hm!...

MARIKĖ *(glamonėdama ją, pu-siau bijodamosi žiūri į Georgą)*.

Pagaliaus... viskas... vis-gi... del tavęs.

Scena VII.

Tie patys — Vogelreiter.

VOGELREITER.

Pagaliaus atsirado! Pasakyk man, kur tu šian-dien dangaisi? Tas išrodo, lyg kad tyčia slapsty-tumeis nuo manęs.

GEORG.

Dėde!

VOGELREITER.

Klausykita, judvi, ar liepėta punšą prirengti?

MARIKĖ.

Dieve mano, visai buvau užmiršus.

VOGELREITER.

Na, tai pasiskubinkita. Tik daugiau cukraus indėkita. Juk žinota.

MARIKĖ.

Gerai, tėveli.

VOGELREITER.

Ir tu, raibakuode, eik pagalbėti. Laikas ir tau ko-nors išmokti.

TRŪDA.

Gerai, tėveli.

MARIKĖ.

Tik pasiimti jo negalėsite, turi atvesti.

VOGELREITER.

Tai atvėsusį atneši kiek vėliau.

MARIKĖ *(pažvelgusi į Georgą)*.

Ar negalėtu Trūda? Aš tiek darbo turiu.

TRŪDA.

Ne. Aš neisiu.

VOGELREITER.

Tai-gi, kad eisi. Tu eisi. Žiūrėk man, kad ne-išbėgtum tuoj, kaip praėjusi kartą. Supranti?

TRŪDA.

Ak, tėveli. Senelis praėjusi kartą norėjo vis mano ranką savoje laikyti. Jo rankos tokios šal-tos, raukšlėtos, plaukai pasišiaušę. *(Rodo tą vienu dešinėsis rankos pirštu)*. Stačiai nabašninko ranka.

VOGELREITER.

Eik šen, mano vaikeli! Ta plaukuota ranka anuomet krikštijo tave — supranti? Kuomet kon-firmavaisi, ta plaukuota ranka gulėjo ant tavo gal-vutės... Ir dabar nenori tu jos sušildyti savo jau-nute rankute? Aš nenoriu to kitą kartą išgirsti... Pabučiuok!

TRŪDA *(bučiuoja ją)*.MARIKĖ *(prie kurios tuo tarpu prisiartinio Georg, klausia jo patylomis)*.

Pasakyk, ar padarysi?

VOGELREITER.

Na, eikita gi!

(Trūda ir Marikė išeina.)

Scena VIII.

Vogelreiter — Georg.

VOGELREITER.

Pagaliaus mudu susitikova — tarė garnys i-sliekė.

GEORG *(žiūrėjęs į išeinančias mergaites, dabar atsisuka)*.

Kad ir taip! Klausau. Tiksliai praryti aš ne-siduosi. Taip ir žinok. Sunku mane sugromuliuoti.

VOGELREITER.

Tai niekis — pamėginsime.

GEORG.

Ko-gi tu galų-gale nori iš manęs? Turiu gerą vietą, padariau kontraktą dešimčiai metų su miesto valdyba, turiu teisę ant pensijos, galiu tapti mies-to architektu — aš noriu mano darbo vaisiais džiaugtis, o ne tavo.

VOGELREITER.

Taip?

GEORG.

Taip, mielas dėde, jeigu tu būtinai norėjai duo-ti didelį kraitį tavo dukters vyrui, tat reikėjo pasi-jieškoti kokį prasiškolinusį leitenantą... Jie bū-riaus valkiojas karališkame sodne... yra iš ko pasi-rinkti!

VOGELREITER.

Bet to atkaklumo tavyje nemaža...

GEORG.

Teisybė! Aš toksai... Nieko kito neturiu, išskyrus mano nenuolankumą. Viską su jo pagal-ba savo gyvenime padariau.

VOGELREITER *(lyg iškilmingai)*.

Na, o darbštumo tu neskaitai?

GEORG.

Tai tas pats nenuolankumas.

VOGELREITER.

Vienu žodžiu, tu ir dabar galėtum pakelti to-kias riaušes, kokias buvai sutaisęs prieš dvyliką metų?

GEORG.

Jeigu neišvengtinos būtų — pakelčiau.

VOGELREITER.

O anuomet neišvengtinos jos buvo?

GEORG.

Ar neišvengtinos buvo? Tuomet ką tik bu-vau gimnaziją baigęs ir atvažiuoju pasilsėti. Tu praneši man, kad aš būtinai turiu eiti su jumis iš-pažinties. Tai-gi, matai: to padaryti neleido mano sąžinė. Tu gi man tarei: „Jeigu tu manęs neklau-sysi, tai neduosiu tau nei skatiko“. Aš gi atsakiau tau: „daryk, kaip nori“. Taip ir buvo. Gali tikė-ti, badas — ne juokai; bet jeigu aš šiandien laisvas ir nepriklausomas žmogus, tai tas įvyko tik delto, kad visuomet ėjau tiesiu keliu, pirmyn veržiausi, be jokių nusilenkimų, be melagystės ir niekuomet nesidaviau niekam savim valdyti. Ir tas suprantamas — didžiausias mano turtas. Iš jo aš ir sėmiaus jėgas... Ir niekam aš jo neatiduosi!

VOGELREITER.

Kas-gi nor atimti jį iš tavęs?

GEORG.

Ir dar štai kas: aš prideru prie tavo šeimos. To, matomai, mano likimas norėjo. Delto tai nie-kuomet nei į galvą man neatėjo vesti kitą mergai-tę. Ant tiek aš suaugau su jumis. Bet tas tik tuo-met tegalėjo atsitikti, kada nuo tos dienos, supran-ti, pasijutau laisvas esąs. Tu, dėde, geras žmogus, bet sunki tavo ranka. Ir vėl pakliūti po ją aš nenoriu. Delto tai aš ir neimu nieko iš tavęs! Nei dabar, nei paskui.

VOGELREITER.

Galų-gale aš matau, kad tu bijaisi manęs?

GEORG.

Aš — bijausi? — Che!

VOGELREITER.

Tiesą sakant — tu bailys.

GEORG.

Žinai ką, prašyčiau taip nekaltinti mane.

VOGELREITER.

Neturi tiesos mano namuose man ką-nors pa-liepti, tu palaidūne! Čia aš šeimnininkas.

GEORG.

Štai tau. Jau ir nuvažiuoi.

VOGELREITER.

Nepatinka tau, kad pažvelgiai į tave ir tavo gyvenimą. Visa nelaimė tame.

GEORG.

Lig šiandien mano gyvenimas buvo kiekvienam atviras.

(T. b.)

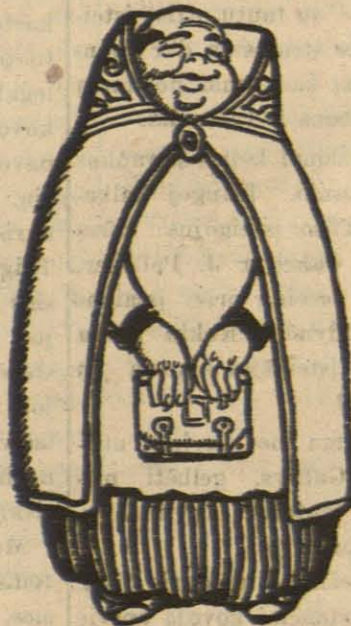
VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teof. Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

(Dievobaimingas politikierius — Thomas Becket.)

Ir vėl prasidėjo ilgose ceremonijose krikščionys iš naujo. Kuningai šiuose atvejuose daug galėjo uždirbti, ypač jei ėmė už krikštą po 3 dol., kaip tai Amerikoje daroma.

Galų gale atėjo žmonėms pagalbon Kromvelis. Tai buvo, anot padavimų, gudrus žmogelis; jis suriko užkimusių balsu:

— Gana!

Visi suprato, kad jau ištikrųjų gana! Kromvelis įvedė parlamentą, pakėlė Anglijos pirklų ir jūreivystę. Už tuos nuopelnus dėkingi santaučiai suteikė šiam talentuotam vyrui titulą «Oliveras».

Karolio II. laikuose įvyko karė tarp torijų ir vygų. Torijai buvo menki, kvaili, vienpusiški žmonės; vygai — malonus, pirmieviški pažiūrų, labai geri. Pasidėkavojant vygų pastangoms Anglijoje įveta įstatymas vardu «Habeas Corpus». Ne vienam mūsų skaitytojų turėtų varvėti seilės, pasimėšlijus apie tokį įstatymą.

HABEAS
CORPUS

(Seilės varva, žiūrint į «Habeas Corpus».)

DIDELI ŽMONĖS.

Laiku viršų paminėtų atsitikimų Anglijoje atsirado Šekspiras. Nors buvo jis didis rašytojas, bet buvo taip žemo ūgio, kad jo draugai sakydavo:

— Už tave, brol, ir batai augstesni!

Kitas įžymus tos gadinės žmogus buvo — Bacon (Bekonas), pramintas filosofijos tėvu. Jis aiškino, kad vienintelis kelias teisybei pasiekti — tai tosios teisybės tyrinėjimas. Šitas mokslas tokį turėję pasisekimą, kad Bekonas buvo paskirtas valstybės kanclerium. Bet syki užklupo teismus revizijos komisija ir išaiškino, ar bent stengėsi išaiškinti, kad Bekonas imdavo kyšius ir, abelai imant, visokeriopais būdais prasižengdavo. Už tai jį papudė kelejman. Tokiu tad būdu jo paties teorija sulig tyrinėjimo teisybės jį patį apkalino.

Tuose laikuose buvo dar ir lordas Miltonas, žymus tuom, kad buvo neregys.

Danija, Švedija ir Norvegija.

Geriausiu būtu nieko nerašyti apie tas šalis, nėsą kas ten apie jas žino, ir kas jomis rūpinasi? Tur būti niekas.

Atsirado ten trys didvyriai: Ibsenas, Bjernsternas—Bjernsonas (skaityk Ilgardo straipsnį «Laisvojoj Mintyjoj») ir Hamsūnas.

O pirma buvo ten vienas tik Vaza.

Ir visa pas juos buvo nerimta — taip by žaismė su lėlėmis. Šalėlis buvo mažytės, o vis norėjo sekti dides ir visame kame stengėsi jas pamėgdžioti: rengė politiškias revoliucijas, baudė prikaltačius, vikino reformaciją, kėlė kares ir t. p.

30-METINĖ KARĖ.

(1618—1648).

Neabejojame, kad jau inkryjome skaitytojams, bepasakodami apie kares tarpe katalikų ir protestantų. Ir kur-gi neinkyresii?! Mūsų gadinės žmogui visai nesuprantama, kaip tai galima kariuoti delei tikėjimui išitikinimui. O anoje gadinėje panašios karės buvo paprasčiausiu dalyku. Didžiausios gaujos, kvailių ir nežmoniškų vadovų vedamos, bastėsi po visas šalis, rėkavo, meldėsi, degino, ardė, garbino Dievą, žinoma, savąjį, vogė, giedojo bjauriais balsais psalmes ir karstė kitatikius taip šaltai, kaip kad ir mės pakabiname drapanas ant gembės, arba pavergtųjų tautų žmones vertė zaisti šokinėjant ant kardų, kaip linksmo būdo vėtralaužis Atilla (žr. apie jį psl. 68).

(Atilla žiūri į Germanų žaistus.)

Historija skelbia, kad 30-metinei karei prasiiskus, Vokietija taip nupuoė, kad gyventojai (kur-ne-kur) buvo priversti maitinties žmogena. Gailla, kad tai nebuvo padaryta prieš karę. Reikė-

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Avizas pirkti. Susėda ant suolo vienas prie kito. Vienas esti už žydą. Žydas paima kėdę ir apžergęs joja; prijojęs prie pirmojo sėdinčio, klausia: „Ar neturi avizų parduoti?“ Tas atsako: „Turiu“. „Uje kiek?“ Šis sako: „Pūrą“. Žydas: „Uje vai, kiek jam nor už tą skūrą?“ Sako: „Rublį“ ar „skatiką“. Ir šiam nevalia, nei juoktis, nei kalbėti, tik tą vieną žodį, kurį pirma pradeda sakyti: rublį ar skatiką. Jeigu pradeda juoktis ar pasirinka, kitaip pasako, tai turi duoti fantą: skepetą, nosinę ar kitką. O žydas iki išgauna fanta, tiek joja, visaip pamėgdžiodamas: skapiką, bublį, kaip tik jis išmano; kiti irgi juokus daro, iki prajukina, ar suklaidina. O jeigu žydai pas vieną pabosta loti, negali išgauti fanto, tai joja pas kitą, ir tą patį visi daro. Žydas tolei perka, iki iš visų gauna po fantą. Pabaigus žaisti visi turi atsivaduoti fantus. Turi išpildyti, ką teisėjas užduoda, išmėšlinęs: liepja pabučiuot sieną, tai jaunos nenori, šunim loti, kniunkt ir t. t.

A. Č.

Kun. A. Vienožindžio biografijai žinutės.

Nedaug yra parašęs kun. Antanas Vienožindis. Vienožinskis, vienok jo gražiausios liriškos dainelės da ir po šiai dienai nenuėina iš liaudies lūpų. Į kurią tik pusę Vienožindis buvo siektelėjęs su savo poetiška plunksna, tęnais išsūkia žmoguje prakilniausius jausmus. Šiomet sukanka lygiai 20 metų, kaip tas mūsų poetas-likas pasimirė. Todėl čia nors trumpai perspausdinsime žinutes apie jo myrį iš 1892 „Vienybės Lietuvninkų“, kurias įvairiais laikais padavinėjo p. Žaltys ir kiti mūsų laikraščio tuolaikiniai korespondentai.

39 N „V. L.“ taip randame trumpai pranešta: „Kuningas Antanas Vienožinskis, Laižuvos klebonas Pakuršyje, Telšių paviete 29 Rugsjūčio pasimirė gražiai atmintį palikdamas, nes buvo pagarsėjęs netikėtai kaip mūsų raštininkas ir dainius, bet ir kaip geras žmogus ir fundatorius bažnyčios. Laižuvos bažnyčia sudegė pirm kelių metų, nuo to išgąščio kuningas susirgo, o žinodamas, kad maskolium valdžia didžiai apsunke bažnyčios pastatymą, pinigų ant jos rinkimą ir tt., nuo general-gubernatoriaus prašė ant to daleidimo apsisakęs, kad pats bažnyčia pastatys. Daleidus, per porą metų kuningas bažnyčią išmūrėjo, kuri 30,000 rublių kaštuoja. Iš tų tik porą tūkstančių parapija davė, o kiti buvo nabašninko pingai per amžių surinkti. Bet nabašgas taip ant sveikatos nupuoė, kad nei syki po pašventinimui bažnyčios neteko jam tų mišių šv. laikyti. Pernai rudenyje buvo jau ant bažnyčios stogas, o šimtet viduryje taiso. Kuningą palaidojo 2 d. Rugsėjo.“

40 N „VL.“ šiaip rašo iš Kauno: „Kuningo Antano Vienožindžio, kurį lenkai Wienožinskiu vadina, laidotuvės buvo labai iškilmingos. Ant jį jį Laiževą (Telšių pav.) pribuvo 4—5 kuningai ir 2 klierikai, vienoms dienoms buvo jų daugiau, kitoms mažiau. Kaip rašiau pirmiau, laidotuvės buvo 2 d. Rugsėjo. Subėgo svieto daugybė, nors tai buvo šiočia diena ir darbymetis. Kalbėjo keturius pamokslus apie nabašninko gyvenimą apskatinėdami, apie jo pirma paslaptinius darbus del tikėjimo ir tėvynės gero, kad jo garbė iš priežasties jo raštų ir dainų senai yra pasiplatinusi, o kad tik dabar gali būti (iš priežasties maskolių) paaiškinta. Sviets verkė ir grūdosi prie pamokslinčių. Net žyduose prieletius turėjo; tie laidotuvių laike su uždegtomis žvakėmis sutiko. Ir pats rabinas norėjo pamokslą del žydų sakyti, išrodydamas nabašninko dorybes, ir kaip gerą žmogų girdamas, bet kuningai nebūnant džiakonui ant to sykio, to negalėjo daleisti. Toliau kuningai pamokslą kalbėjo apie nabašninką, kaipo fundatorių bažnyčios (kaip iš pirmsnės gromatos žinote). Džiakonas iš Vėksnių pavėlavo ant laidotuvių pribūti, nes maskoliai su prašpartu ant sulaukė. Nabašninkas kaipo dainius parašė nemažai lietuviškų dainų. Sako, kad tų laidotuvių laiku su Vėksnių džiakonu atvažiavo ir jo svetis lietuvis, profesorius iš Varšavos, kuris tas lietuviškas dainas pas save paėmė; buvo jų arti šimto. To pravardės man negalėjo nieks pasakyti, per tat verta ištirti.“

42 N „VL.“ rašo irgi iš Kauno: „A. a. kuningas Antanas Vienožindis garsingasis mūsų patriotas ir raštininkas, kaip nuo kitų iš jo gyvenimo sužinojau, tai apart to ką pirmiau pasakiau, atsirado ir nekuriš kitos žinios. Taigi kalba, kad ans per savo jaunystę pirm lenkmečio 1863 metų, ketino apsisiekti, į vieną merginą išimylėjęs, bet iš tos priežasties, kad toji į maištą įsimašius buvo išsiūta į Sibirį, negalėdamas jos sulaukti, įžengė į siminariją, o paskui klieriku būdamas ir šventimų dar neprėmęs turėjo viltį jos sulaukti. Dažinojės pasikiau vienok, kad anoji už maskoliaus ištekėjo, iš-

šventino. Spausdino ans daug patriotiškų eilių, iš kurių viena „Vilkas ir ožys“ buvo patalpinta „Ukininke“.

44 N „VL.“ dar štai kokią trumpą randame žinutę apie renkamą kun. Vienožindžio biografijai medžiagą: „Lietuvis profesorius Varšavos gymnazijos Adomas Jačinauskis (tur-but tas pats, kurio pavardės korespondentas sakėsi nežinaš, rašydamas į „VL.“ 40 N... Red.) per vakacijas buvo pas džiakoną Vėksniuose, Šaulių pav. ir, surinkęs geroką medžiagą apie garsingą mūsų mirusį raštininką kuningą Vienožindį (Wienožinskį, apie kurį jau rašiau), Laiževos kleboną, Šaulių pav. (o 40 N „VL.“ buvo rašyta, kad Telšių pav... Red.), ketino į Varšavą pagrizęs parašyti jo gyvenimą“. Dar kitoje vietoje, tame pačiame numeryje, rašo apie Vienožindžio vartotąjį raštuose pseudonimo inicialą: „Ženklas po katruo rašė mūsų garsingasis patriotas kun. Vienožindis yra M. Galime tą matyti „Ukininke“ nuo 1891 m., kur ant 69 lapo yra jo eilės „Vilkas ir Ožys“.

LIUTERIS.

(Užbaigta.)

Išguldyti Liuterio mokslą mums čia nėra vietos; pagaliaus tas nėra taip labai žingeidus ir mažai kam naudingas. Jo mokslas, iš daugelio atvejų, nei savu laiku nebuvo naujas, nes pirma Liuterio daugelis panašių idėjų buvo paskelbęs Hussas. Nutylėsime ir apie vėlesni reformacijos vystymai — tai istorijos dalykas. Mės tik kelis bruožus dar privesime iš asmeniškų Liuterio gyvenimo.

Kuomet buvo didžiausi sumišimai ir kaimiečių karės, tuomet Liuteris netikėtai vedė sau už moterį Katrę fon Bora, buvusią vienuolę. Jis vedė, kaip ir nenoromis, ir lig šiai dienai dar nėra nustatyta: ar jis iš išimylėjimo vedė ar del ko kito. Jis pats vienoje vietoje aiškina, kad būtu norėjęs nuslopinti pakilusius apie jį pletkus, būk jis veda paleistuvinę gyvenimą; o kitoje vietoje sako, kad savo vestuvėmis norėjęs duoti pavyzdį kitiems kuningams. Tos vestuvės padarė daug triukšmo; iš jo pradėjo juoktis netik priešai, bet ir draugai; vienok apsisėdęs jis buvo laimingu šeiminku. Kada jis susilaukė kelis kūdikius, jis tartum atsigimė. Tas nenulstantis kovotojas, savo revoliucijinėmis kalbomis padrebinantį visą Europą ir per metašimčius susidėjusius papročius, pasidarė paprasčiausiu buržu. Su savo kūdikiais ir žmona labai gerai apsiėdavo; vienu žodžiu jis pavirto į pavyzdingą šeiminką. Su draugais jis visuomet laikydavosi atvirai ir labai draugiškai; vienok kai supykdamas, tai būdavo gana žiaurus. Liuteris labai mylėjo būti draugijoje, ir delto jo namuose visuomet būdavo pilna svečių ir visiems jis pasitarnaudavo. Jis dikčiai žaizdavo, dailiai pasijuokdavo iš dienos atsitikimų. Svečiai jo kalbas daugiausiai užrašinėdavo, taip kad susirinko keletas tomų jo baikelių. Iš čia paimtas ir sakinyš: „Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang, der bleib ein Narr sein Lebentag“ (Kas nemylį vyną, moteris ir dainas, tas per visą gyvenimą pasiliks kvailiu). Apskritai imant, nežiūrint į didelį jo dievobaimingumą, jis buvo linksmu žmogum. Jis mylėjo gamtą ir mokėjo suprasti jos gražybes, o laike pasilso smagiausiu jo užsiėmimu buvo muzika.

Nežiūrint į tai, kad jis iš paviršiaus buvo ramus, jis vis rūpinosi savo mokslu; jam vis rūpėjo reformacija. Lig pačiai senatvei jis vis veikė ant tos dirvos, nors jo ideos jau nereikalavo pagalbos iš jo pusės. Senatvėje jis su nusiminimu patyrė, kad jis ir jo mokslas vis labyn ir labyn darosi įrankiu, su kurio pagalba Vokietijos kuningaikščiai atsiekdam savo politiškus tikslus. Nors tai buvo jam nesmagu, vienok neikiek jis neabejojo apie teisingumą savo mokslu. Paskutiniai jo gyvenimo metai buvo jo vidurine pasibašėtina tragedija. Ir ištikro, žmogus padėjęs ideai visą savo gyvenimą ir sveikatą; žmogus norėjęs atnaujinti ir išliuosuoti pasaulį, mirdamas turėjo prisipažinti, kad jo darbas neatliktas, kad žmonės jo dar nesuprato. Nežiūrint, kad jis taip mąstė ir neisitikėjo savo darbui, — jo darbas visgi atnešė žmonijai didelius vašius, nulauždamas Romai ragus ir paliuosuodamas šiaip jau mokslą iš-po bažnytinės globos.

Popežijos ligi paskutinei valandai jis neapken-tė ir sakydavo, kad jį įsteigė ne kas kitas, kaip tik velnias.

ganymo. Pabaigoje sausio mėnesio 1546 m. jis buvo pašauktas, kad sutaikinti grafus Mansfeldus šeiminiškame nesutikime, ir jis sutaikė; bet pats intėn negrižo.

Didysis reformatorius numirė 18 d. vasario, 1546 metuose, Eislebene, — tame pačiame miestelyje, ka ir užgimė. Jo lavonas tapė nuvežtas Vitenbergan ir su didele iškilme palaidotas pobažnytiniame sklepe tos pačios bažnyčios, prie kurios durių savu laiku buvo prikalęs garsius savo teizius.

Liuteris numirė patim laiku. Tuoj po jo mirčiai kilo šmalkaldeniška karė, kuri nuslopino protestonus; bet ne ant ilgo. Greitai kuningaikščiai sujungtomis spēkomis atsiginė, ir Augsburgio santsaika (1555 m.) pripažino liuteranizmui liuosybę. Bet vėl po to dar kilo kelios religjinės karės, iki ant galo tas viskas užsibaigė garsiaja santsaika Vestfalijoje.

Prijautimai reformatoriaus išsipildė. Tuojaus po jo mirčiai pakilo smarki karė tarpe teologų. Kiekvienas jo mokslo punktas išsūkė bausius ginčus, ir del kiekvieno punkto tapo prirašyti tomai. Kuningaikščiai, taip-pat ir įžymesnieji dvasiški vadovai stengėsi įvesti savas doktrinas, griebdamiesi žiauriausią įrankių. Profesoriaus universitatėse atstatinėdavo nuo vietų, ar uždarydavo kalėjiman, žiūrint kokia partija paimdavo viršų. Systematiškai mokinti šventą raštą nustojo, nes universitačių profesoriai bijojosi kalbėti ir apie dogmas. Čion visi pradėjo prisilaikyti principo: „Cujus regio, ejus religio“ (Pavaldinis seka savo viešpačio religija). Tokiu būdu vieton katalikiškosios scholastikos atsirado protestoniškoji scholastika, rymanti ant tų pačių pamatų.

P. Norkus.

ALKOHOLIS IR BLAIVYSTĖ.

(Tąsa.)

Jis svaigino savo galvą bei kūną užtat, idant turėti daugiau drąsos (t. k. jis iš tokių vynuinių vašių aptiko drąšą, linksnumą ir tt. kas jam labai tuomet patiko net ir reikalingas tapo prie taip tankių kovų už savo būvį, kaip su žvėrimis, taip ir su pačiais žmonėmis) kovose už savo gyvaimą. Ir taip priprato. Jam pradėjo toksai apsisvaiginimas pakilti ir net ramiam laike, taip kad jis dabar jau vartojo šį apsvaiginimą nebe iš prievartos, bet iš liuosos noro; vartojo t. y. valgė tuos svaiginančius vynuinius vėšius, idant apsisvaiginti, lygiai kaip dabar, idant apsisvaiginti, geria įvairius vynuinius arba, kitaip sakant, alkoholinius gėralus.

Apie svaiginimo uogas mės randame jau ir biblijoje paminėta. Tėnai rašo, jogei perėjus pasaulio tvanui (patapui), Naokas prie-pat Ararat kalno užvedė sodną vynuogių, kurių tėnai taip daug augo (lygiai kaip ir dabar auga), ir kaip užaugo ir išsirpo vaisiai, jis tėnai beragaudamas, bevalgydamas tų vynuogių, taip pasigėrė, jog girtas būdamas gulėjo bei vartėsi su plika savo gėda viduryj sodno prieš saulę. Ir pamatęs vidurinis jo sūnus Kamas, ką tėvas daro, kaip girtas bjaurojasi, jis juokėsi, kalbėdamas: „Tai tėvas pasigėrė ir vartosi po sodną su plika savo gėda!“ Bet jaunesnyšis sūnus Japetas bei vyresnyšis — Semas nesijuokė iš tėvo tik paėmė, ir paguldė ramioje vietoj, nunėšė kambarelėn, kad jis išsimiegojot, idant jo gėdos musės nekąstų arba kitaip sakant, jie girtą tėvą suglobėjo. Toliau vėl yra pasakyta toje pačioje biblijoj, kad Noakas, išsimiegojėj ir dažinojės viską apie savo sūnų darbus, — Kamą t. y. vidurinį savo sūnų prakeikė, o tuos du, jaunesnijį bei vyresnijį sūnus, Japetą bei Semą, laimino. Užtai gi Noakas ir mirdamas nekentė sūnaus Kamo, ir užtai jam, kaip yra pasakyta, paskyrė blogiausiają dalį pasaulio, o tiem dviem, kurie globėjo girtą tėvą ir jo pliką gėda padengė, tiem paskyrė geresnėsias dalis pasaulio. Ir taip matome, jog tėvas Noakas užsirušino ant teisingo savo sūnaus Kamo, užtai, kad jis paniekino bei išjuokė girtuoklystę.

Taip ir dabar yra: už dorą-tiesą bei paniekinimą niekšystės, tos ypatos yra visai skriaudžiamos ir niekinamos, nuo žmonių visai tamsių, kurie dar nėra išsitobulinę bei doros dasiekie.

Tai jau mės žinome nuo pat tvano, jog apsvaiginimas proto jau ir tuose laikuose buvo žinomas, ir žinomas buvo ne kaipo apsisvaiginimas kokiuo nors skjstimu, bet kaipo uoga. Vynas skjstimo pavidale atsirado, kaip galima sprėsti, jau vėliau, Karalių laikuose. Nors tuo laiku vynas toli nepa-našus buvo į dabartinį vyną. Jis, kaip galima manyti, buvo iš vynuogių spaudžiamas, kaipo skjstimas ir beabejonės jokių speciališkų prietaisų to delei nebuvo, ir užtai vynas negalėjo būti taip grynas (Užbaigta seka).

Adomas Dagis.

Vietinės žinios.

Prakalbos. Per subatos vakarą Liet. Am. Ukėsu Klubas savo rūmose ant 372 Bedford ave., surengė politiškas prakalbas. Kalbas laikė lietuviai: p. p. Kandrotas, Lutkauskas ir Labanas. Taipgi kalbėjo atėję politikieriai ir angliškai. Lietuviai kalbėtojai ypač nurodė svarbą iš pilietystės ir ragino visus savo narius, kad kuodaugiausiai vienu metu prikabintų tapti ukėsis, nes tas pakelkia žmogų ir sulygina su amerikoniškais teisėmis.

— „Aušros“ vakarėlis — kurį rengia vietinė moksleivių gelbėjimo „Aušros“ kuopa, atsisbu 8 d. balandžio; tai yra antra diena velykų, vakare, McCaddin Memorial Hall salėje. Bus koncertas, kuriame dalyvaus įžymesnės mūsų muzikų ir dainininkų pėkos: p. Čiurlionis iš Worcester; p. Strumskis, p. Rimkus ir kit.; bus dainavimai solo ir kvartetai. Dalyvaus chorai: Scenos Mylėtojų, vedamas p. Bukšniūčio ir choras p. S. Rakausko. Po viskam šokiai.

— **Suėmė studentus.** Ant Washington ave. policija suėmė du medikališkos Brooklyno mokyklos studentus: Oscar Jacobs ir P. Gibbons, kuriuos prisivijo suvogtais daiktais. Tie studentai jau ilgus laikus vagiliavę Bedford ir Hill apygardose, Brooklyne. Visgi tai šaunūs mokiniai!

— **Išvažiavo Lietuvon** — visiems gerai žinomas lietuvis, Andrius W. Žalauškas, kuris savo graborystės pramonę pardavė Lutkauskos-Garšvos firmai. Žalauškas išvažiavo su savo motere ir argintiniu, turbūt ant visados. Jis čia daug atsižymėjo draugijoje ir šiaip visoumenės darbuose. Linkime geriausios jam kloties ir tėvynėje.

Ta-pačią dieną išvažiavo su juo ir B. Žukauskas, buvęs nulus unijose veikėjas. Sėdo ant laivo „Lapland“ Red Star Line. Taipgi išvažiavo A. Bičkūnas, V. Januška ir J. Karpus su savo motere ant laivo „Kursk“ Russian-American Line į Liepoją. Visi čia vienu sykiu pirkė „VL“ agentūroje laivakortes ir tapo palydėti tėvynėn.

— **Brooklyną užvaldo svetimtaučiai.** „Krikščionių Atgavini- mo Liuga“ apskaitė, kad Brooklynė „tikrų amerikonių“ tėsą tik-tai 22,98%, nes svetimtaučių siekią į 75%. Tarpe ateivių esą 165,000 asmenų iš Rusijos: rusų, lenkų, lietuvių, finų ir žydų. Po ateiviais iš Rusijos vežasi italai (40,000) ir austrijokai (24,000). Ypač ateiviai iš Rusijos pradėję daugintis nuo 1900 m.

— **Randasi ir tokių...** Ant Ellis Island, emigracijos valdybon priisuntė iš Washingtono laiška, kuris rašytas esąs kokio ten lietuviu F. ir adresotas prez. Taftui. Reikalauja laiška išvers-ti. Pasirodė, kad tas lietuvis vadina si save „vargdienėliu“ ir reikalauja, kad Suvienytos Valstijos jam sudėtų... \$15,565.89 — pašalpos! Esą: „ką tas joms reiš- kia padaryt“... Laišką išvertė ir beabejonės nabagas „vargdienė- lis“ atsidurs prieš daktarus, kurie patyrinėš apie jo proto stovį.

— **Paskaitos.** Pereitą nedėdienį po pietų So. Brooklyne, p. Sė- žos svetainėje (650—3rd ave.) atsisbuvo paskaita. Skaitė J. O. Širvydas, antrą lekciją iš kurso „Mūsų jaunomenės takai“. Po- tam buvo labai žingeidžios viešos diskusijos.

— **Pasimirę lietuviai:** 1) Ona Akevičiūtė, 221 N 7th str. nuo

vidurių ligos; 2) Jonas Šniokis, 108 N 5th tr., nuo gastritis; 3) Petronelė Olekiūtė, 151 N 5th st., nuo tyfoido; 4) Antanas Turauskas, 170 N 4th str., nuo epilepsijos; 5) Ona Svipienė, 279 Bedford ave., po operacijos nuo apendicitis. — Visi palaidoti ant šv. Traicės kapinių.

J. V. Lutkauskas.

— **Norintiems gaut vietas.** New Yorko „Ateivystės ir Industrijos Bjūras“ mums prašo paskelbti, kad apie balandžio 22 d. valstijos „Civil Service Commission“ New Yorko darys kvotimus, norintiems patekti už stenografus ir tarpe ateivių tyrinėtojus. Nori gaut žmones, mokančius po šias kalbas: italų; graikų ir turkų; vengrų ir vokiečių; lenkų ir lietuvių; madžarų, serbų, bulgarų kroatų, čekų ir rusinų; norvegų ir danų; rusų ir slovaku. Kandidatai turi būti šio krašto piliečiai. Algos gaus per metus nuo \$1200 iki \$1500. Ypač lietuviai gali lengvai gauti už tyrinėtojus, nes lietuviai daugelis moka lenkų kalbą. Kurie nori, tesikreipja veikiai šiuo adresu: Frances A. Keller, 22 East 30th str., New York City.

New Yorko žinios.

— **Atėiviai sprunka Europon.** 300 ateivių šiomis dienomis partijomis atvažiavo New Yorkan, iš Wilkes Barre, Pa. Jie grįžta Europon, nes esą užsitikrinę, kad ka syklyse tikrai būsiąs streikas. Daugelis važiuoja su šeimynomis, su tikslu nebegrįžti atgal. Išsiveža daugelį tūkstančių dolerių, kuriuos sutaupė Pensylvanijos kasyklėse. Laivakorčių agentūros sako, kad jau daugelis užsisakė laivų kelionę, ir iki balandžio dideli būriai ateivių išvažiuosią Europon.

— **Laikraščiai bylinėjasi** New Yorko „Times“ padavė teisman žinomą „Journal“, kuris peržen- gė kopiracijos teises ir spausdino žinias apie Amundseno kelionę į pietinį žemgalį, o šitas žinias bu- vo „Times“ nupirkęs nuo Amundseno tik pats del savęs.

— **Niekas namie nėra pranašas.** Vietinis republikonų klubas, kurian priguli pulkauninkas Roosevelt, aną subatą su dideliu triukš- mu ir vienbalsiai išnešė papeiki- mą pačiam Rooseveltui ir visiškai atmetė jo doktriną apie teisėjų at- šaukimą, nes tas esą veda prie anarchizmo ir socializmo. Klubas nutarė remti ant prezidento p. Taftą.

— **Vėl rusų laikraščiai susiniovė.** Iškilo didelės polemikos ir prasi- vardžiavimai tarpe dviejų vietinių rusų laikraščių: revoliucio- niškai raudono „Russkoje Slovo“ ir esdekiškai rausvo „Novy Mir“. Pirmasis erzina antrąjį, kad ei- nąs aukomis ir išmaldomis, o šis nurodo, kad Okunevovas imas lei- dimui piningus... „nežinia iš kur“.

— **Evalenko ir Burcevo byla** — būsianti išnaujo perkratinėjama už kelete savaičių vietiniame augš teisme. Skaitytojai pamena, kad Evalenko buvo intartas pro- vokacijose, o šis Burceva užtai apskundė teisman už garbės nu- plėšimą. Burcevo advokatu sto- ja S. Pollak, o gal ir jis pats iš Paryžiaus atvažiuosias.

Gatavas pasisvešt. Turtuolis (elgetai): Aš tau nepagelbėsiu. Ir nepavydėk mano turtams. Nežiūrint į mano lobius, a esu nelaimingas, nes amžinai sergu; vat nevirina skil- vys ir gana! Elgeta: Na, ponai, aš daug girdėjau apie tokias ligas, bet aš jų negaliu gaut, tų ligų. Viskas ko aš meldžiu, tai dukite man progą rizikuot: dukite man prisivalgyt, kad tik nuo to susirė!

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

21. Kur medžiai ir akmenis šneka; upės medum ir vynu teka?
22. Kas du syk ant svieto gimsta?
23. Dvi motinėls, dvi dukterėls ir anukė su babute; vienok tik tris tur būti.
24. Gyvena be kūno, šneka be liežuvio, niekas nemato, bet kiekvienas girdi.
25. Kur linksmybė ir nuliūdi- mas gyvena?
26. Delko lapė bėgdama nuo šunų, atsigrįžta?

R. Baltrūnas.

ISRISIMAI UŽDUOČIŲ IŠ N11.

9. 3600 varstų × 500 sieksnių = 1800000.
- 1800000 : 200 darbininkų = 9000 padaro vienas darbininkas į tre- jus metus.
- 9000 : 3 = 3000 padaro vienas į me- tus.
- 10 valandų × 300 = 3000 valandų į metus.
- 3000 : 3000 = 1 sieksnių į valandą.
- 12 × 300 = 3600 valandų per me- tus.
- 3600 × 5 = 18000 valandų per 5 metus.
- 18000 × 1 = 18000 sieksnių vienas padaro per metus.
- 18000 × 100 = 1800000 visi padaro per 5 metus.
- 1800000 : 500 = 3600 varstų.
- Reiškia: 100 darbininkų praties kelią nuo 36000 varstų.
10. Tris broliai — likusios 24 bulvės.
- 24 : 2 = 12 trijų dalis.
- 24 × 12 = 36 : 2 = 18 + 36 = 54 : 2 = 27 + 54 = 81.
- 12 + 18 + 24 = 54 : 27 = 18 : 9 = 27 - 12 = 15.
- Reiškia: išvirtų bulvių buvo 81; vidutinis brolis iš lykusių tu- rėjo pasiimti 9, o jauniausis — 15.
11. 999 9/9.
12. Linai.
13. Rasa.
14. Medis.
15. Malūnas

Gerai išrišo užduotis šie:
A. Seneliauskas, Brooklyn, N. Y.: — 9, 10, 12, 13, 14 ir 15.
J. Motejaitis, Worcester, Mass.: 10 (nepilnai), 12, 15.
M. Gaižiūnas, Clinton, Ind.: 9 ir 10.
A. Lukaitis, Bayonne, N. J.: 9 ir 10.
J. Virbickas, Pittsburgh, Pa.: 9, 10, 14 ir 15.
R. Frank, Bai City, Mich.: 10 (nepilnai), 14.

P. Lauraitis, Brooklyn, N. Y.: 9, 10, 12, 13 ir 15.
A. Klimaitis, Bridgeport, Conn.: 10, 12, 13 ir 15.
J. Jurgelevičius, St. Clair, Pa.: 10 (nepilnai), 12, 13 ir 15.
J. Valentinavičius, Dayton, Ohio: 10.
M. Karlonas, Worcester, Mass.: 10.
K. Kalnietis, Chicago, Ill.: 10, 12, 13 ir 15.
J. M. Navickas, Seranton, Pa.: 9, 10.
J. Tolivaiša, Ft. Leavenworth, Kansas: 9, 10, 11.
P. Balčiūnas, Detroit, Mich.: 9, 10, 12, 13, 14, 15.
V. Rygelis, Luzerne, Pa.: 10.
V. Bernotas, Worcester, Mass.: 9, 10, 12, 13, 14, 15.

Tūli arti to nuspėjo, tik gi ne- tą. Taip va p. Botejaitis 13-tą įminė ant „saulė“. p. Virbickas ir V. Bernotas, tūkstanti sakė pa- rašą per latinišką „M“; p. Jurgelevičius ir J. Navickas per „I tūkstanti“; p. Kalnietis — per „X šimtų“.

ŽURNALISTO IŠRASTOJI MAŠINA.

V. Įvykdinimas gyvenime geni- ališkos mašinos.

Ir taip spaustuvninkų biznis pradėjo pulti vis žemyn ir žemyn. Nežiūrint į tąjį spaustuvninkų bei šiaip biznierių šitos skaitymo mašinos keikimą, naujas spaudos būdas jau inėjo į gyvenimo vėžes. ir daugelis iš jauniosios visuome- nės jau išsimokino skaityti bei ra- syti pagal naująjį šriftą. Daugu- mas jau įvairių tautų buvo tuo gi- liai insidomėje. Veik kasdieną didi Suvienytų Valstijų Mašinų Kompanija gaudavo daugybę tos mašinos apsteliavimų, ir daugelis iš žingeidulių lankėsi į fabriką. Iš įvairių šalių turčiai bei moks- linčiai-technikai atvyko užsakyti tokias mašinas.

Atvyko daugybė ekonomų nuo įvairių įstaigų, idant, persitikri- nę, galėtų įstatyti tas mašinas pas save. Kiekvienas iš jų turėjo iš- dirbęs savo planą, ypač prie ko ir kur tokią galima būtų vartoti. Atvyko nekurie ir nuo dvasiškių, ypač nuo Romos ir kitų šalių pie- tinės ir vakarinės Europos. Pri- buvo taipogi kai kurie ir iš įžy- mių žydų. Tikslas dvasiškių, kaip vienu taip ir kitų buvo be- veik panašus į vieną. Jie sakė, jog gerai būtų, kad įvedus tokias mašinas į savo avinyčias, nes, su- lyg jų nuomonės, tai būtų labai puiku. Žydai turėjo įvairius tik- slus: vieni sakė atidarysių to- kias skaityklas, kuriose būtų ke- letas tokių mašinų ir įvairios, priegtam ir žingeidžios literatū- ros, spausdintos nauju būdu, kur publika atėjusi už nedidelę pre- kę, žiūrint sulyg laiko, klausytus, indėjus į mašiną kokią norint li- teraturą; kiti sakė, jog gerai bū- tu, įvedus tokias mašinas mokyk- lose, vieton oratorių per mitingus, įvairiose paskaitose ir tt. Žydai įvairius tikslus turėjo ir labai stengėsi panaudoti tokias maši- nas. Du stori, barzduoti ir apsi- prakaitavę turčiai-žydai arzėdami atvyko net iš Rusijos — tie ma- nė įvesti savo traktieriuose, nes tokiu būdu jie manė daug žmonių pritrauksią, iš ko būtų puikus „gešeftas“. „Ai!“ „a guta gešeft!“

Su tokiu dideliu reikalavimu iš įvairių tautų žmonių tokių maši- nų, suprantamai, fabrikas turėjo dirbti kiekvieną mašiną sulyg reikalavimo tokios tai tautos kal- bos ir klyksnių, taip kaip buvo paskui išrasta ir kitų žurnalistu. Tai buvo toks prietaisas, kad be- veik prie kiekvienos burnos buvo pritaisytas klapanas, kuris spau- džiamas nuo duotojo ženklto ant poperiaus, padarydavo, ar tai lai- besnį ar tai drutesnį balsą. Ma- šinos, apsteliuotos dvasiškių, žy- dų ir kitų vyrų nuo įvairių įstai- gų, kuogeriausiai ir greičiausiai buvo padaromos. Puikus buvo ne- tiktai patsai žurnalisto išradimas, bet ir pati šios mašinos fabrikaci- ja.

Daigelis.

VAGIS.

Andrius Nagilis turėjo tik vie- ną margą lauko. Žemė buvo ge- ra, tačiau iš jos pramaitinti visą savo šeimyną Andrius negalėjo, nes žemės permažai buvo. Šei- myna jo susidėjo iš 7 žmonių: ketverto mažų vaikų, Andriaus tėvo ir paties Andriaus su jo žmo- na. Andriaus tėvas buvo labai senas, virš 80 metų ir prie tam dar nerėgs. Vienas Andriaus vyresnių vaikų vadžiodavo tą se-

nį-nerėgi beveik kasdieną po apy- linkės kaimus išmaldos prašyti. Vėlai vakare sugrįždavo senis, vaiko vedamas, namo ir parneš- davo pilnus krepšius duonos. Džiaugdavosi visa Nagilių šei- myna, kada senis su pilnais kre- pšiais pareidavo. Ir nuliūdavo Andrius, jei senis-nerėgs mažai parnešdavo. Tokiu būdu didelė Andriui parama buvo tas senis. Bet ir patsai Andrius nesėdėdavo, o eidavo pas aplinkinius dides- nius ūkininkus uždarbjauti. Jis atidirbdavo tiems ūkininkams dienas, kurios buvo skiriamos už karvės išlaikymą, už bulvių pa- sodinimą ar linų pasėjimą. Dirb- davo ir taip, nuo dienos užmo- kestį imdamas.

Taip metas į metą gyveno An- drius Nagilis. Bet kuo toliau, tuo labiau Andriui darėsi vis ne- smagiai. Jis ėmė daugiau mąs- tyti apie savo gyvenimą ir pama- tē, kad tas jo gyvenimas yra la- bai vargingas. Jam baisu pasi- darydavo, kada jis imdavo mąs- tyti apie savo tėvą-nerėgi.

— Ar ir man reikės senatvėje elgetauti?... — klausdavo jis sa- vęs.

Ir didelis nuliūdimas užgulda- vo jam ant širdies, kada jis steng- davo paržiūrėti į praeitą savo gy- venimą.

Kaimynai matydami Andrių labai nuliūdusiu, nusiminusiu, klausinėdavo, kokios rūpestis jį užgulę laiko, kad jau niekadus nenusijuokia ir visados susirau- kęs būna.

Andrius tačiau į tokius klausis- mus neatsakydavo. Jis nedrįsda- vo savo širdies paslaptis kitiems pasakoti.

Iš to neramumo Andrius prad- dėjo labai gerti degtinę, nes tik- vienoje degtinėj jis rasdavo susi- raminimą ir nusimaginimą. Kaip užgerdavo, pasidarydavo, kaip ir ne tas: linksmas, smagus buvo ir dainuodavo dainas. Bet prasi- blaivius, dar jam sunkiau pasida- rydavo, imdavo jį spausi toks neramumas, kad jis nežinodavo, kur dėtis ir ką daryti.

Galų-gale Andriui taip inkyrė- jo gyvenimas, kad jis pradėjo mąstyti įieškoti laimės kitur. Jo žvilgėsis buvo nukreiptas į Ame- riką, kuri jam išrodė tikra lai- mės šalis, kur darbininkas daug uždirba ir puikiai gyvena. Diena iš dienos jo mintis laktė po Ame- riką, ir jį paėmė toks noras va- žiuoti į tą nugirtą šalį, kad nutarė būtinai palikti pačią ir vaikus ir nieko nežiūrint drožti svetur ge- resnio gyvenimo įieškoti.

Vieną dieną Andrius valgyda- mas pietus išpasakojo savo už- manymą pačiai.

— Čia dirbk, dirbk, — kalbėjo Andrius, — o niekad negali nie- ko uždirbti... Prakaitą liek ir liek, o naudos iš to nematyti... Visą sveikatą čia gali padėti, tai vis nieko nepelnysi... Kiek čia moka už darbą... Duoda tiek, kad badu nenumirti... Ot, ge- riausiai būtų, kad aš į Ameriką eičiau.

Bet jis dar nežinojo, ar jo Ona nebus tam priešinga, kad į Ameri- ką eiti. Norėdamas apie tai tik- rai žinoti, jis paklausė pačios:

— Ką tu pasakytum ant to, jei aš norėčiau eiti į Ameriką? Čia vistiek niekadus daug neuždirbsi. Tėnai būsiu ir apsirėdęs ir pinigų ikvaliai turėsiu... —

Ona išspradžių tylėjo, nežinojo, ką pasakyti; bet paskui, matyt, pamislįjusi, kad Lietuvoj būda- mas vistiek turty nesuiskraus, prielankiai atsakė jam:

— Žinoma, kad čia ir per visą amžių vargsi, tai nieko neturėsi. Toks kūmos pasielgimas visiems labai patiko. Kitos moterėlės

sineša piningų.

— Bet kaip čia padarius, — kalbėjo Andrius, — kad galima būtų kuogreičiausiai važiuoti į Ameriką. Piningų juk neturiu tiek...

— Reikia parašyti laiškas ta- vo pusbroliui... — patėmijo Ona. — Pusbrolis jau trečias me- tas, kaip Amerikoje būna... Gal jis galėtų tau šifkartę arba pinin- gų parsiuoti...

— Gerai tu sakai, — nusidžiau- gė Andrius.

Ir nutarė jiedu rašyti laiška į pusbroli, idant tas atsiųstų And- riui šifkartę,

Praėjo du mėnesiu nuo to lai- ko, kaip Andrius išleido laiška pusbroliui į Ameriką, o nei šif- kartės, nei jokios žinios nuo ano negavo dar. Delei šitos priežas- ties jis labai pradėjo nerimauti ir nežinojo, delko taip ilgai atsa- kymo negauna. Pagaliaus, vien- a gražų nedėdienį, nudžiuo vi- sa Nagilių šeimyna, nes Andrius parsinešė iš Amerikos rašytą lai- šką nuo pusbrolio, kuris davė prie- lankų atsakymą. Tame laiške bu- vo paminėta, jog greitai laiku bus atsiųsta jam šifkartė.

Kokis džiaugsmas apėmė An- drių, apturėjęs laiška nuo pusbro- lio, negalima nei aprašyti. Dieną ir naktį jo vaidentuvė buvo užim- ta saldžiomis svajonėmis. Ar ką darys, ar nedarys, tai vis apie A- meriką kiekvienam užsimena.

— Durnas aš būčiau, kad grįž- čiau į čia... — sakydavo jis. — Jau kad aš nueisiu į Ameriką, tai tikru žmogui pasidarysiu... Čia vieton gyvulio būni...

— O kur dėtis pati su vaikais?... — Su pačia maža bėdos, — kal- bėdavo Andrius. — Pabūsiu A- merikoje, užsidirbsiu piningų ir jai atsiūsiu. O jei norės, tai į Ameriką su vaikais atsimsiu.

Gavęs Andrius šifkartę pradėjo ruošties į Ameriką. Norėdamas susidaryti kelonei daugiau pinin- gų, jis pasidavė vienintėlė savo karvę ir tris vištas. Ir vieną gra- žią rudens dieną, atsisveikinęs savo pačią, vaikus, tėvą ir visus pažįstamus ir kaimynus, išvaži- avo į Ameriką.

Likusi Nagilienė viena, iškarto, tankiai verkė Andriaus, sapne ji dažnai matydavo, ir vis mąstė, kada dabar su juo pasimatysianti. Bet diena po dienos liūdnumas pas ją prapuoė ir ji vėl pasidarė linksma ir smagi. Kiekvienam pa- žįstamui ji vis girdavosi, būk jo- sisio Andrius neužilgo atsiūsiąs iš Amerikos daug piningų ir jį ga- lėsianti čia gerai gyventi, nerūpė- sią jai nei vargas, nei niekas. Kas jai į akis pasakydavo, jog taip peranksti yra kalbėti, jog Andri- gali ir nelaimės užpulti, tai ji tam stačiai į akis spjaudavo ir nenorėdavo su tokiu nei kalbos užvesti. Ji baisiai užpykdavo, kas ne po jai sakydavo. Ji buvo įsitikinusi, jog Andrius tikrai nueis į Ameriką ir atsiūs jai pinin- gų; o ji čia gyvens linksmai ir nežinos, kas tai yra sunkios rū- pestis.

Už kokių dviejų ar trijų mėne- sių Nagilienė buvo prašyta į kū- mas pas vieną kaimyną, taip-pat neturtingą žmogų. Mat, kaimy- nas Vincas rengė pas save krikš- tynas. Nagilienė jautėsi dabar esanti lyg laisvesnė ir labai džiau- gėsi, nes prie Andriaus ji beveik niekadus nevaikščiūdavo į kokias- nors vaišes, nes Andrius ją ne- leisdavo.

Nagilienė buvo linksmausia iš visų pribuvusių pas Vincą sve- čių. Ji ir dainavo ir šoko. Tėnai esančius vyrus visus išvedė šokti. Toks kūmos pasielgimas visiems labai patiko. Kitos moterėlės

ėmė sakyti Vincui: „Tai gera, dėdule, kumą pasirinkote, kiek čia ji mus prijuokino... Taip bešokant, bedainuojant, besilinksminant atėjo ir vidurnaktis. Svečiai jau buvo išgėrę visą degtinę ir alų. Beveik visi buvo pusingė, smagus ir linksmi. Kadangi jau neliko kas daugiau gerti, tai svečiai ir viešnios pradėjo skirstyties namo. Nagilienė, kaip kūma, paskiausiai išėjo.

Jai iki savo grincios buvo nepertoli, tai netrukus buvo ir namie. Priėjus arti savo grincios, pamatė jame spingsint žiburį. — Kas gi čia būtų? — mąstė sau viena. — Tai turbūt vaikai užsižiebė... — nusiramino ji.

Duris pakleveno, atsidarė ir įžengė į grincią. Įžengus tuojau pamatė prieš save lyg žmogų, lyg nežmogų, panašų greičiau į kokią tai stovylą. Nagilienė truputį buvo ingėrus, tai jį kita stovyla kažin-kaip pasirodė, ir jį labai nusigando. Kaip viesula, per galvą Nagilienėi perlėkė mintis, jog čia atėjo į jos grincią patsai velnias ir noris atimti kam-nors, gal jai pačiai dūšią. O apie velniūs krištynose daug labai buvo kalbėta, delto dabar ir baimė pas Nagilienę daug buvo didesnė.

— Vardan Dievo Tėvo ir Šūnaus ir Dvasios Šventos... Amen... pribūk aniuole sarge gelbėti dūšią... — plačiai persižegnojo Nagilienė ir drebančiomis lūpomis šaukėsi aniuolo pagalbos.

Mėgino dar jį patį velnią peržegnot, manydama, kad jis to pabijos ir išeis iš grincios. Bet ir tai negelbėjo, — velnias kaip stovėjo, taip ir stovi, yt į žemę inkastas.

Kada Nagilienė truputį atsi-peikėjo, tai aiškiai pamatė, jog velnias buvo pasivertęs į josios Andrių. Išrodė, kaip gyvas Andrius: ir galva tokia, ir nosis tokia, ir ūsai toki; vienu žodžiu, visas — kaip patsai Andrius. Nežinodama, ką toliau daryti, ar bėgti, ar čia pasilikti, ji pradėjo nesavai balsu rėkti. Vaikai išsigandę pabudo iš miegu ir taip pat, nežinodami kas dedasi, pradėjo verkėti. Pakilo neapsakomas riksmas.

— Ko tu dabar rėki, kaip varna... Aš... aš... tavo Andrius Nagilis... ar jau nepažįsti... Nagilienė staiga nutilo, žiūri-ugi tikrai jos Andrius, o ne velnias.

— Ar aš sapnuoju, ar ištikrųjų tu parėjai?... — klausėsi jo ji, pati sau netikėdama. — Čia tai jau ne sapnas... — pasakė verkdamas Andrius.

Apsiverkė ir ji. Netikėjo jį rasianti čionai savo Andrių, manė, jog jis Amerikoje jau fabriko dirba ir renka piningus, o čia netikėtai... Ir su sąsromis Andrius ėmė pasakoti, koki jam vargą prisiėjo pakęsti. Jis buvo nuvažiavęs į pačią Ameriką; bet daktarai apžiūrėdami jį išrado, jog silpnas esąs ir turis nesveikas akis, ir tokiu būdu grąžino atgal.

— Vely būčiau ant duonos ir ant druskos laikomas, tai taip būčiau nenuvargęs, kaip dabar... Pati iš to didžio nuliūdimo negalėjo daug šnekėti. Ji tik užduodavo jam trumpus klausimus, į kuriuos Andrius atsakinėdavo.

Pirma Nagilienė džiaugėsi, jog josios Andrius nuėjęs į Ameriką užsidirbsias daug piningų, kurių dalį atsiųs ir jai, o dabar visi tie lūkesčiai nuėjo perniek ir visi tie jos džiaugsmas pavirto į didžiulią nuliūdimą, kuris užglėž ant širdies sunkiau, kaip akmuo. Pirmą, prieš eisiant į Ameriką, An-

drius visgi dar turėjo šiek-tiek piningėlių, — nors mažai, bet turėjo, dabar pasidarė grynas-grynutėlis.

Ir Andrius vėl pradėjo gyventi taip, kaip pirmiau gyveno, tik truputį vargingiau. Kiekvieną savaitę reikėdavo jam atlaikyti septynias pėtynėias, nes mėsos nei mažiausio šmotelio neturėjo, o užsidirbti taip greit negalėjo. (Užbaiga bus.)

A. Kelmūtis.

EGOTIZMAS IR PATRIOTIZMAS.

Egotizmas, yra tai įsimylėjimas savin. Patriotizmas — įsimylėjimas vison tėvynėn ir jos žmonėms. Ego — tai „aš ir mano reikalai“. Patria — tai „tėvynė ir mano viengėnių reikalai“.

„Egotizmas neišvengtinai eina priešais patriotizmą, nes: per egotizmą pavienis žmogus — individualus jieško tik savo įvairius reikalus, tikslus ir smagurius užganėdinti; tuomet tarp patriotizmas iš žėdno pavienio žmogaus reikalauja pasišventimo, — patriotizmas reikalauja, kad žmogus visuomenės labui paaukautų ne tik tai savo ypatingus įsiekičius, bet laimę, ateitį ir net gyvastį. Delto gi patriotizmas visuomet galima rasti bežydint ir klestėjant tose draugijose, kuriose vieši praklini dora, pasišventimas, blaivumas, gyvybė; kur neužvieži lėbavimų: kur eina pakantus darbas ir kiltus samprotavimai; kur tautos visuomeniška dvasė būtina auga ant lygios su ypatingąja dora“ — (Walter Scott „Life of Napoleon Buonaparte“).

KAS GALINGAS?

Taip nuo amžių jau ant svieto, — Kuris auksu yr turtingas, Tas tur' augštą valdžioj vietą, Tas išmano ir galingas. Garbės vardą jie sau duoda Nors būt niekšas—tas nekenkia. O prasiokų minia juoda Prieš jį galvas žemai lenkia. Jie kariaunų vadais esti, Milijonus žmonių veda, Kuriems kraujuos lemta skęsti Ir kęst alkį, šaltį, badą; Jie tai šiandien valdo liaudį, Jie, ką turi juodą širdį, O žmonijos giesmė griaudi Jiems suvis nebesigirdi. Vien tik trenksmai iš kanuolių Jiems malonų, juos ramina... O ne verksmai, ne varguolių Ką jiems rūmus išdabina.

Kas gi klausčiau tie mus, ponai? Diplomatai — valdininkai? Tie karaliai ir tyronai, Ir jų drag pagelbininkai? Mažpročiai tankiai yra Ir bepročiai paskutiniai!... Kuomet dori mokslo vyrai Niekunami pirmutiniai. Kaip dar ilgai, o žmonija! Tu ne'tbūsi iš letargo? Ir išvesi šią draugiją Tu iš pančių ir iš vargo?... P. Bijūnas.

MINKLĖS.

Keturi šoka, šimtai švilpja (Arklys). Tik skūra ir kaulai, bet griaučiai šaukia (Triūba). Močia kai rezginės, vaikai kankaliukai (Obelis). Višta nupešta, tvoron inkisčia

(Kultvė).

Kojos pūsta, galva dziūsta, šonas šyla, šonas šyla (Grjėčia). Sudžiūvus, sukepus, nei pati ėda, nei kitam duoda (Spyna). Du šunjs pjaunas, baltas kraujas teka (Girnos).

Kuningo rankovė midų geria (Kaminas).

Keturi ponaičiai po vienu parasonėliu (Stalas).

Šimtas šimtų broliukų viena juosta sujosti (Šiaudų pėdas).

Mėsinis kubilas, geležinis lankas (Ziedas).

Pramušiau ledą, radau sidabrą, pramušiau sidabrą, radau auksą (Kiausinis).

Vienas sako: lėkim, kitas sako: bėgkim, trečias sako: čia stovėkim (Vėjas, vanduo ir akmuo).

Juoda karvė subliovė, visą svietą sugriovė (Naktis).

Marga karvė, dangų laizo (Maldakningė).

Skrido penki žvirbliai; medėjas tris nušovė. Kiek liko? (Tris.) Greitakalbė.

Skrenda gervė per tarpugurbį. Ta šikšna, to šikšna ne šikšniškai rašta.

Eina žydas pro pakapę. Pirtij arba jaujoj, tai kaip velnias saujoj.

Žiūriu gražiai žydi žiedas. A. Barzdenis.

MŪSŲ VIETINIS AGENTAS.

Šiomis dienomis po tūlas Brooklyno dalis rinks „Vienybės Lietuvninkų“ skaitytojus mūsų užtikėtas atstovas, p. K. Jankevičius. Kur tik jis atsilankys, vientaučiai gali jam duoti taipgi apsteliavimus ant knygų ir visokių raštų.

MŪSŲ AGENTAS

J. J. JAKŠTIS, 56 K. Market st., Brighton, Mass. Čia galite užsisakyti „Vienybės Lietuvninkų“, klausiti patarimų apie šifkortes ir piningų siuntimą į Lietuvą. J. J. PAUKŠTIS & CO., 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

KRASOS DEŽUTĖ.

Girgždauskui:— Aną žinutę turėjome sutrumpint, nes T-ta užvedate polemiką su p. Kirdėjum. Mums tas labai nesmagu, kada mūsų sandarbininkai ima del pašalinių dalykų polemizuoti. Tie visi reikalai senai jau prigeso. Ir juos užkūrė ne p. K., bet anų laikraštukų nepakantumas ir norėjimas tuščiai pasiginėyti. Tokiose ginčuose visuomenė nėra naudos nei už sulūžusį centą. O laikraščiai juk tik visuomenės naudai skiriami, o ne kokiu ypatingu reklamai. Giliui:— Kaip kurias eilutes, ištaisinėję, su laiku atspausdinsime. D. Banui:— Mielai sutinkame. L. Balčiui:— Eilutes gavome. Gal tiks. Laikraščio adresą administracijėje padabos. E. Baltrūnui:— Tuos 4 tomus Kudirkos raštų, kuriuos buvo aukavęs p. P., nusiuntėme į „Keleivį“, kaip aukotojas buvo norėjęs. To vieton atsirado vientautis, kuris paaukavo visus Kudirkos raštus ir da pilną rinkinį Lermontovo raštų. A. J. Karaliui:— Gavome. Malonėkite nesivaržyti. Atliksite, kaip galėsite. Formatas rankraščio — tai jau sunkus! Zecečiai niekaip iš jo negalės statyt. Paimkite normalią. J. Šliškiniui:— „Daugiau teisybės“ negalėsim indėti. Žinoma, mes labai vengume tokių žinių, kurios neteisingos. Apie tai jau neskyj buvo mūsų laikraščiuose rašyta korespondentų atidžiai. Siame gi atvejy kas buvo rašyta iš Winehendon, tai reikėjo tik kelti eilučių pastebėti, kad p. J. W. neverčia vaikelį ištautėti. O kaslink žinutės iš Gardner, tai mums rodos, kad visai ir nebuvo rašyta, būk lietuviai socialistai stato tautišką namą; regis, kad apie finnis socialistus korespondentas kalbėjo. Be to taisyti tokias

žinias, kurios buvo už pusės metų, nebeapsimoka. Visgi ačiū išitariame už pastabą.

Galūciui:— Tai sakote, kad „Laisvė“ uždėjo ant Tamstos interdikto, kad mums nerašytumėt korespondenciją! Puiku! O Tamsta imkit ir rašykit. Parodykit, kad Amerikoje žmonės turi laisvę didesnę, negu „Laisvė“. — Tų dokumentų nedėsim į laikraštį, bet pasilaikysime, kaip mūsų laikraštijos kurježa.

„V. L.“ Skaitytojui:— Ar „Kel.“ redaktorius yra išėjęs mokslus ir kodėl nedalyvavo laikraštiniuku susivažiavime — klausimų neindėsimė. Viena, kad nežinome ką atsakyti, antra — nėra nei svarbu.

Joneliui:— Taip branginame vietą, kad nenaudingų polemikų visai nenorime įsileisti. O jei yra kokie pataisymai, tai tuos galima padaryti su keltu eilučių. Tik tokius ir dedame. Atleisite, malonusis, kad neindėsimė. Mēs apie tą visą reikalą supratome. O visuomenė nei Tamstai nebus svarbu, nes po pseudonymu ginđijatės.

P. P. Deltuvali, Aleksynui, Audikiui ir Raškevičiui:— Labai gerai, kad tas netiesa buvo, ką rašė p. Vėpsojęs apie Rockford, Ill. socialistus, kurie buvo pasakytą, jog kenkia T. M. D. kuopai. Mēs taip ir mįslinome, kad jie tokiais negalėtų būt. Turėdami permaž vietos, nedėsimė tų ilgų pasiteisinimų. Džiaugiamės, bile dažinujom kur tiesa.

J. P. Raulinaičiui:— Jeigu Tamsta nevažinėjat ir neagituojatys už save ir S. L. A. viršininkus, tai ir gerai. Mūsų bendradarbis gal girđėjo T-tą agituojant už kitą kokį draugą, tai jam tas rasi ir išspruko. Nedėsimė.

A. D. iš P.:— Apie Mozę (Maižiesių) — būtų perliga pasaka, tai išieyti žielas straipsnis. Galima būtų tą pasakyti, kad jis rašė žydų istoriją ir Bibliją iš senovės padavimų ir papasakojimų, kurie pas kiekvieną tautą susideda. Kodel kuningai gindavo skaityti Bibliją, tai sunku žinoti. Rasi del to, kad jie bijodavosi, idant žmonės neimtu sau aiktinties Biblijos tūlyvių, kurios išėina lyg priešingos kriščionių mokslui.

NAUJI RAŠTAI.

Pirmutinė kregždutė. Dainos keturiems mišriems balsams. Sutaieš Juozas Neimontas. Išleido K. M. Pust. 15. Kaina 40 k. Turinys: Pavasario saulutė šviečia — Ant tėvelio dvaro — Berneli šiokis — Kol man jaunam negerti — Vai močiuote mano — Plaukiau per jūrias — Jau saulutė leidžias — Pasisėjau žalią ritą. Jaunimo idealas arba pamokslai mokiniams. Parašė kun. Justinas Staugaitis. „Vadovo“ išleidimas N5. Seinai. 1912. Pust. IV+83. Kaina 60 kap. Periodės raštai: Vadovas. N43. Seinai. Turinys: pamokslai — Apie socialį klausimą (paibaiga) — Dr. Totoraitis, Lietuvos atgimimo paveikslai: Basanavičius (tas) — X. X. Žydų tauta Kristaus laikais — K. J. V. Svetintautis apie senosios kartos lietuvius — Kun. P. A. Seinu dieceizijos bažnyčių monografija — Iš bažnyčios ir visuomenės dirvos — Pirmieji žiedai — Bibliografija. Lietuvių žurnalas. N2. Chicagos, psl. 8. Turinys: Pačiamavimas pas įvairias tautas — Kareivis — Iš kooperacijų — Susirašinėjamai.

VISŲ ATYDAI!

Pas mus galima gauti visus VIDUNO raštus: Mūsų uždavinys... 1.00 Slaptinga žmogaus didybė... 40 Mirtis ir kas toliaus... 30 Gimdymo slepiniai... 40 Žmonijos kelias... 20 Kurie norite gauti minėtas knygas, malonėkite rašyti mums šiuo adresu: J. J. PAUKŠTIS & CO., 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kas per nauda? — Tai da neatsirado jūsu šuva? — Ne. — Kodel nepaduodate į laikraščius pajieškiojimo? — O kas iš to per nauda? Argi moka šunjs skaityt? — Apskelbimas: „Šiandien turėjo skaityti lekeiją prelegentas Bulkaitis ant tamos: „Kodel aš visada sveikas“. Bet atidėta lekeija kitam sykii, nes prelegentas susirgo“.

Puikus palyginimas. Moteriškė yra geriausio Autoriaus veikalas ir išleidimas toks skaitlingas, kad aš patarčiau kiekvienam vyrui pasirūpinti po vieną egzempliorių. Hunt.

Suns kvieslys. Buvo ūkininko dukters vestuvės. Sis pasuntė 12 metų sūnų pakviesti kaimyną į vestuves.

Vaikas, bijodamas šunies, nebėjo per kiemą į grįdį, bet priėjęs prie lango iš kitos pusės ir klausia: „ar namie šuva“? U k i n i k a s : (iš vidaus). „Nėra“.

V a i k a s : Tėvas kviečia į vestuves. U k i n i k a s (manydamas, kad tai ne jį kviečia, bet šunį). Gerai, gerai, kaip parbėgs, tai pasakysiu.

LAWRENCO STREIKIERIAMS AUOKS.

Paterson, N. J. kovo 19 1912 m. laikytame susirinkime Lietuvių U. N. P. Klube paaiškinus apie Lawrence streiką, Klubas nutarė paaukauti kiek galima iš kasos ir išrinko du draugu perieiti per stabas ir paaukauti. Išrinkti šie draugai: J. Dvareckas ir J. Petraitis. Sukolektavo eidami per stabas \$30.40c. Klubas aukavo iš išdo \$10. Viso labo \$40.40c. Atitr. persiuntimo kaštų 20c., viso pasiunčiu p. A. Ramanauskui, 101 Oak st, Lawrence, Mass, \$40.20.

Aukautojų vardai: J. Zdanis, K. Dulke, R. Jonikiūtė, J. Vitinskas, J. Tačionis, J. Valiunas, M. Ragickas, J. Valkus, O. Valkiūtė, M. Samskis, M. And-tė, M. Augustiūtė, V. Griubauskas, F. Balionis, J. Kaminskas, J. Gecavičius, J. Baulbis, A. Kaminskiūtė, A. Varskevičius, O. Stunčiūtė, V. Karauskas, A. Jasulaitis, J. Karsokas, Ona Karskienė, K. Padrežas, M. Padrežas, T. Sadauskas, P. Dragunas, A. Palulionis, A. Zdanis, M. Klimukė, Čerkauskas, A. Tvainis, V. Dilius, Bendoraitis, J. Karalius, F. Sprainaitis, J. Sarapinas, A. Verba, J. Baulbis, J. Balionis, M. Rimukė, V. Kalautas, J. Dulke, A. Masl-tė, J. Dragunas, A. Yungas, J. Simavičiūtė, J. Miškinis, J. Grincelaukas, K. Blazevičius, M. Blazevičiūtė, R. Marcinkevičius, J. Milleris, T. Carapas, M. Sirusevičius, J. Aučiūs, P. Smigelskis, Z. Saurusevičiūtė, D. Lutkauskas, Lutkauskienė, P. Coetelly, M. Urbailis, J. Sutkus, J. Aleksas ir P. Jocičiūtė po 25c.; J. Vitkevičius ir Taparaukas po 15c.; Juskaitis 5c.; J. Jonkaitis 30c.; J. Dutkus, J. Bozaitis, J. Sapaaitis, M. Anguciuūtė, V. Yucaitis, J. Navickas, Rakauskas, Bloznelis, S. Sinkevičius ir V. Petraitis po 10c.; A. Venekaitis, J. Pudimas, P. Yartulevičia, J. Sinkauskas, B. Saurusevičius, M. Bingelienė, J. Zaleckis, J. Faltinaitis, A. Blazevičius, J. Zaleckiuūtė, M. Jonikiūtė, V. Costello, P. Gavialis, L. M. Tačionis po 50c.; Leo. Reuberis ir P. Yasiukevičia po \$1. Sukolektuota viso ... \$27.90 Be vardų ... \$2.50 Klubo ... \$10.00

Viso labo ... \$40.40 Jeigu kas būtų neaišku, meldžiu pranešt ar patalpjt kada galima vėliaus. Su augšta pagarba L. M. Tačionis.

Cleveland, Ohio. Kovo 14 — 1912 m. Clevelando Teatrališko Choro Draugystė laikytame susirinkime priedėlio vakarą, 11 d. kovo buvo padaryta rinkilau Lawrence streikieriams. Surinkta \$7.35c.

Aukautojų vardai: J. Juraitis \$1; Juzė Sabaliaukiūtė, V. Veloniškis, F. Moeckaitis, K. Staustas, J. K. Urbšaitis, F. Baranauskas po 50c.; P. Mulionis, J. Kilikauskas, P. Botirius, A. Bernatavičiūtė, A. Radzevičiūtė, A. Barzdaitis, J. Radzevičius, P. Matviekiūtė, S. Ciuzelis, K. Urbšaitis, M. Šimonis, A. Karnauskas, J. Klimavičius po 25c.; ir da vienas dešimtukas, kurio aukautojo vardo nėra. Viso ... \$7.35 A. Ram.

Waterbury, Conn. Aukos surinktos mėnesiniame Lietuvos Sūnų Draugijos susirinkime. Aukautojų vardai: V. Naujalis, V. Pažvencas, J. Kulboka, T. Stockus, E. Bobinas, A. Baurtrusaitis, J. Vilkas, P. Palšys, J. Penkas, J. Bendleris, J. Labutis, P. Mažeika, J. Kulboka, J. Karanauskas, J. Statkevičia, J. Belekus, K. Kažemėkas po 25c.; J. Auryla 50c. Smulkiu ... \$2.50

Viso labo ... \$5.27 P. A. Ramanauskui šiomi prisunčiu čekj. Malonėkite pagarsint „Vienybę Lietuvosninkų“. Ansonia, Conn. Parengtose prakalbose 11 d. kovo surinkta: Aukavusių vardai: A. Kinka, J. Paskevičius, J. Kasinskas, M. Pascekas, J. Moeckus, K. Vailionis, J. Banis, J. Miglinas po \$1.; K. Jakštis, A. Jakštis, V. Matusevičia, A. Mazurkevičius, J. Tareila, Pr. Mikušas, K. Burkauskas, S. Livinskis, K. Smaliukas, V. Cibulskis, J. Česulis, J. Rupšis A. Zalnieraitis, J. Kubilius, A. Diekus po 50c.; J. Mikalkevičia, J. Kazlauskas, J. Mozuraitis, P. Mikalkevičia, T. Žilinskis, Pet. Vailionis, A. Dubinskas, P. Timinskis, J. Žemaitis, Barb. Kurvilaitė, A. Lodienė, P. Savickiūtė, P. Pikturna, J. Sabas, J. Diekus, J. Kazlauskas, L. Holzwig, V. Senkus, F. Genis, I. Lesajus, J. Vaitkevičius, S. Buinauskas po 25c.; J. Moeckaitis 40c.; A. Barikaitė, J. Valaitis, N. N. po 20c.; Ant. Kubiliūtė, J. Fraezis, O. Stupūrienė, O. Vajčiūtė, Dom. Steponavičius, M. Ciupas po 15c.; O. Seotkiūtė, J. Statkus, K. Moeckus, A. Klimas J. Dunauskas po 10c.; J. Vailionis (vaikas), Roz. Sadauskiūtė (mergaitė) po 5c.

Viso ... \$23.50

Kalbėtojui Rusiakai ... \$2.00

Liekasi ... \$31.50 Po aplaikymui, malonėsite prisijusti man pakvitavimąj, o vardus pagarsint „Vienybėje Lietuvosninkų“. Linkėdamas Tamistoms išlaikymo ir pilno laimėjimo streiko Pasilieku Jūsų Jonas Tareila.

Baltimore, Md. Po 1 dol.: J. Balčiūnas, J. Brown, J. Bindokas, J. G. Schibel, J. Feidler, J. Kaluška, M. Karalius, A. Brokevičė. Po 50c.: T. Marcinkevičius, G. Stalgis, M. Kalikevičė, A. Kazdelevičius, J. Marcinkevičius, J. Kriščiūnas, J. Juškelis, P. Lazauskas, P. Mikušauskas, J. Petravičius, J. Valyvis, A. Petkus, V. Liorintas, P. Damokaitis, M. Goldstein, J. Baltrušaitis, A. Vasiliauskas, S. Sinkevičius, J. Važialis. — J. Astušauskas 35c. Po 25c.: J. Kleintotas, M. Kilikevičius, A. Karalius, Ralph, J. Zaliagiris, J. Julius, J. Kiumelis, Vieništas, A. Steivid, V. Šduis, F. Masundukas, J. Masulius, A. Žiūra, K. Jalavir, V. Papeika, P. Gelmont, S. Juscher, A. Sidaravičius, D. Balčiūnas, Z. Zievelis, V. Dūdonis, J. Orintas, J. Bradunas, J. Raguckas, A. Zaliagiris, J. Matulevičius, N. Račinskas, A. Vaitėkūnas, J. Vanagas, A. Tedober, J. Strolis, J. Sheper, V. Poška, P. Šimkus, B. Caplin, J. Brown, D. Abel, A. Raulinaitis, A. Mažeika, A. Maziliauskas, J. Petravičius, J. Derevnešius, P. Volskis, A. Naravas, S. Butkevičius, A. Kilkis, A. Dumša, P. Perinskis, Bink, V. Lavickis, P. Morenkevičius, J. Bauba, Pallet. Po 20c.: P. Butkus, J. Jočys. Po 15c.: B. Brain, N. Belmen, J. Buza, C. Zavačkas, K. Ovsiany, F. Piotrovsky, P. Čepulis, A. Mideikis, S. Greenberg, A. Andreikiūtė, J. Gorskis, S. Mizeras, S. Zankauskas, Robet, Plasok. Po 10c.: P. Pilius, V. Ditkevičė, G. Gaulis, P. Krakauskas, D. Zager, C. Dinavicius, N. Neker, Cash, A. Morkovska, J. Italiano, D. Matilionis, A. Plungiuūtė, K. Gedro, E. Pad, M. Barniškis, J. Leberman, Bladok, F. Cibulskis, J. Stankevič, Slavinski, D. Madeikiūtė, A. Vinkiniūtė, A. Klevekiūtė, M. Levekuvič, J. Razulis, M. Slobozo, A. Jurgaičiūtė, Raminskiūtė, M. Berkovicz, S. Klėneiskis, C. Abromaitis, Borkov. Po 5c.: Newiman, W. Kesmar, W. Liss, J. Matulevičius, A. Adler, R. Bill, M. Notk, J. Andry, M. Ekmeny, F. Sirak, T. Bira, J. Vasiliauskas, O. Radzivil, Peskevsky, G. Lanko. Pas Anataną Pilipauską, per vaišes, surinkta ... \$3.25 Viso ... \$42.15

Surinko Jonas P. Kablis, Baltimore, Md.

Piningai gauta. A. Ramanauskas, Lawrence, Mass.

Northampton, Mass. Kun. Mindaugo Dr-stė \$5.00. Po 50c.: K. Zaleskevičė, P. Zaleskevičė. Po 25c.: F. Bulkauskas, S. Gudaitis, S. Jaruševičė, I. Martunas, V. Arazonas, V. Zaleskevičė. Po 15c.: A. Vaitkevičė. Viso \$7.65. 10c. pasilikame persiuntimo iššoms, tai viso \$7.55. Su pagarba Chas Zaleski.

Piningai gauta. A. Ramanauskas.

Chicago, Ill. 5-ta dieną kovo, 1912 buvo laikytas Republikoniškas Mass Meeting, salėje T. Radavičiaus, po antrašu 93 W. 33rd St. Pasibaigus mingui, Jonas Dimša, paaiškinus susirinkusiems apie vargus lietuvijų streikierių, Lawrence, Mass. ragindamas visus susirinkusius prisidėti nors po keltą centų del streikuojančių mūsų brolių lietuvijų.

Joseph J. Elias, kaip Republikoniškas kandidatas ant Trustee of the Sanitary District of Chicago, pirmutinis paaukavo \$5.00, Izidorius Nausieda \$1, o iš publikos \$5.40.

Tam pačiam tikslui, per rūpestj Jono Dimšo ir Jono Ilgaudo, liko suauktas viešas susirinkimas 10-tai dienai kovo, 1912 m., salėje T. Radavičiaus, aukautojų vardai sekanti: Po \$1.: A. Bijūnas, A. Bakuniūtė, A. Jursiūtė, A. Jursiūtė. Po 50c.: J. Dimša, K. Muliolis, J. Jurevičius, P. Viršols, J. Bugaliskis, M. Tilvikas, J. Bukantis. Po 25c.: V. Dimšienė, K. Zalis, P. Vaitiekunas, J. Čereška, J. Gikis, A. Letskis, A. Gedūtė, J. Glavazde. Po 20c.: P. Urba.

Surinktas aukas per Vincenta Jankauska (iš šalies) ir priduos ant to paties susirinkimo, kovo 10-ta dieną, 1912 m.

Aukautojų vardai sekanti: Po \$1: V. Jankauskas, P. Juška, S. Ralis, J. Valius. Po 50c.: J. Urbikas, J. Gedraitis, J. Juška.

Hoquiam, Wash. Po dol. F. Zavist, J. Zavist, J. Mickus, J. Passick, A. Bieliauskas, M. Steponavičius, A. Volkavicius. Po 50c.: A. Bokesech. Viso ... \$7.50 Surinko F. Zavist, Box 974, Hoquiam, Wash.

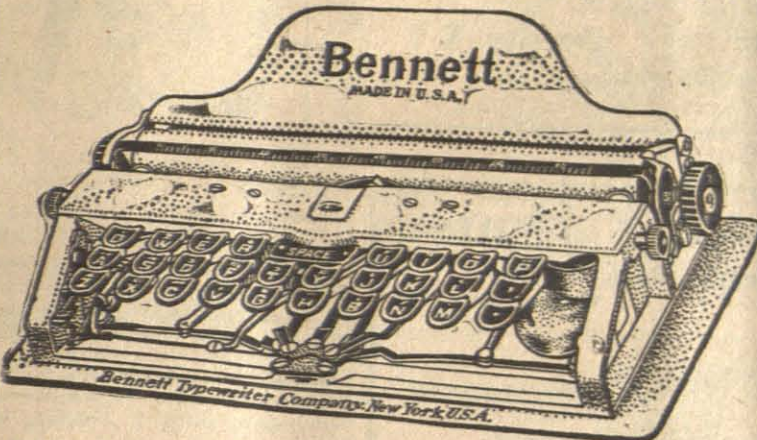
Piningai gauta. A. Ramanauskas.

VIŠIOTINOJI ATSKAITA SUSELPIMUI LAWRENCO STREIKIERIŲ.

Surinkta nuo Wanwatosos lietuvijų per S. J. Dargužį, Wanwatos, Wis. \$3.90 Nuo Brooklyno lietuvijų siuvėjų 54 skryniaus, per J. Augūną, Brooklyn, N. Y. ... \$147.11 „Tėvynės“ redakcijos ir administracijos darbininkai, per V. K. Račauską, New York, N. Y. \$5.00 Nuo lietuvijų St. Charles, Ill., per A. (žr. ant 10 pusl.)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujasis išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausias mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuve visokių

Vyriskų Drabužių

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.
Kaip pavasarių taip ir vasarių.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgautinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius suveda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirmu negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynei, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbtą skatiką. Sudėjan Valstijos kason šimtą tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Ištėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyruosis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už \$259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

DIDZIAUSIA LIETUVISKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvyne“, savo išde turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdariniams tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokią organizaciją galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rasti, si kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burlis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariai, kaip pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nušė, po mirusiam sąnariui gautu 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apaukinimui, kokius dabar nuolatos lietuviui nukentė, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių, kurie dėl prievartos pakliuva ir rankas kitataučių ir žuva kaip lietuvių! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudiniams tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojai valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Imokėti pinigai į šią organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesni, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašalpgavimui taip: \$150.00, — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriniai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankes, konstitucija ir mokesčių kniugelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: P. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

FARMAS PARDUODU.

Galima gauti farmas Lietuvių Kolonijoje, Michigan valstijoje, kuri turi perke 105 lietuvių. Farmos Mason county, turiu parduvimui gyvenamų farmų su būdinkais ir sodais; žemė — molis su smėliu ir juodžemis. Maišytos turiu Lake County, daugybę geros žemės, neišdirbtos del Farmų parduoti pigiai ant lengvų išmokėsčių. Adresnok tuojaus ir gausi lietuvių kalba informacijos kniugelę ir mapą dovanai.

ANT. KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan. (et)

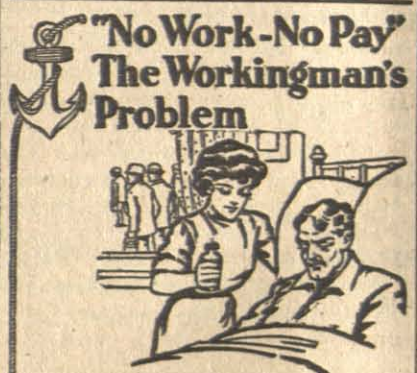
Didžiausias Pasaulyje Teatras Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių. Siemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svetą“. Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodrome, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lešia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriansios sėdynės \$1. Augščiau — pigiau.

Konkursinis Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris

prašalys pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.

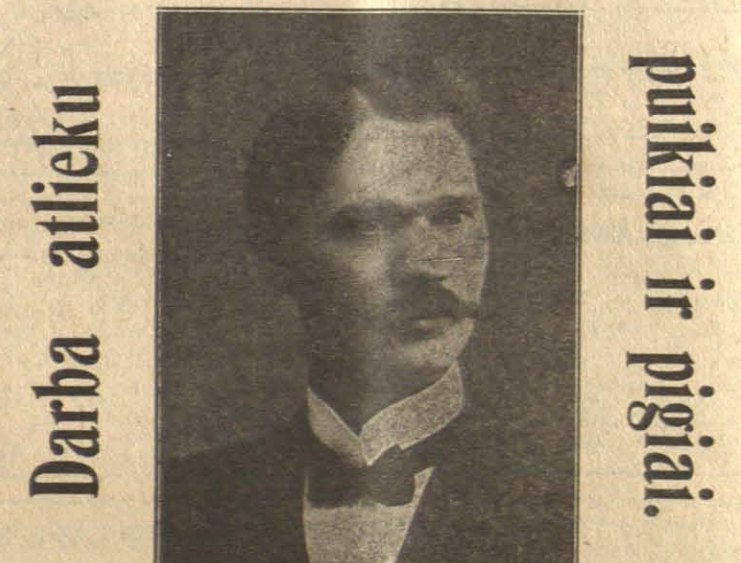
F. AD. RICHTER & CO., 216 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pills yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliuonas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvėpančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vienlautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

PIRMAS LIETUVISZKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIU FOTOGRAFIJU

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidans popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliučli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pust. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiška; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiikiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulie-tuvinta A. Vėgelės. Pust. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų praklinių darbų, kaip istoriškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diuno, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė angliai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi istoriškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuviūtė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikony romanisto Edwarde Bellamy, versta P. Siulelio. Pust. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramięgojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norintis tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius praklinių minčių. Galima drįsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvių kniugnylyj.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodys apturet. tikrą kelią in svei- Musu aptiekoriaus kataž : : : :

SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**

151 Metropolitan Ave. (co r. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežinį.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

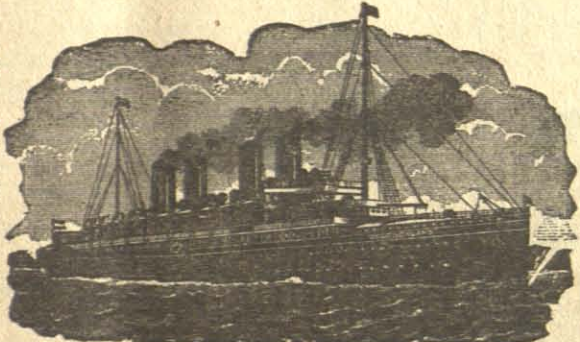
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam fotografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejeantalus delei žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsiimame provomis Europiškoms ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjėskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninku“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiniuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDZIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.
J. J. PAUKSTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)
213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y.

ZMIJECZNIK
Rattlesnake Liniment
Albertas G. Groblevskis

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis
Amerikoj: Ant viso mėto \$2.50
EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
POJE Prūsiose 15 markių.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Williamsburgh BATHS.
Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS
274 South First Street, Brooklyn, N. Y.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
Seniausį Bankinį Namą. Uždėta 1848 m.
\$100,000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta ir rėdiška kasą.

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.
Nepamirškite Tautiško Namą!

Linksmas Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

ISZGYDYTAS
isz 10 metines Rupturos
John E. Evans sunkiai dirbantys kalvis iš Wapwallopen, Pa.
Dirželiai niekad neišgydys Rupturos.

Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Dr. A. O'Malley
158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law
Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47 Peoples 1100

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europos
The Road of Anthracite
Lackawanna Railroad
George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

STEBUKLINGOS ŠTUKOS
10 LABAI GERU ŠTUKU UŽ \$1.00
JONAS SZLIKAS, 7208 CARPENTER ST., CHICAGO, ILL.

Daktaras Jonas Misevičia
VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

H. E. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.
12 dideliu ir 12 mažų, PRIETELIAI LIETUVIAI

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks,
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys

Pavasaris TAI LINKSMOS DIENOS,
KAD JAUTIESI turėti linksma pavasarį,
Apturesi tikra linksma pavasari ir gera sveikata;
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC Philadelphia, Pa.

Rusiskai Amerikonizska Linija.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
NEW YORK CITY, N. Y.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milisausko
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00.
P. Mikolainis, New York City.

Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTĖ CIGARAI.
74 Grand St., Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.